

MAGYAR LAPOK

* 3 Lei

Texta postală aprobată de Direcția Generală de Cenzură



Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
BUDAPEST 2.

Főszerkesztő:
dr Paál Arpád

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 200 (1346) szám. * Péntek, 1936 szeptember 4

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Antonescu külügyminiszter nyilatkozata külpolitikai programjáról

Mindenben fenntartja a francia barátsági politika vezérfonalát. — Különös gond a lengyelekkel való barátság kiépítésére

Bucurestiből jelentik: Antonescu Victor, az új külügyminiszter, szerdán fogadta a sajtó képviselőit és az ország jövőbeni külpolitikáját illetően a következő nyilatkozatot tette:

— Románia külpolitikája továbbra is az marad, amelyet az eddigi kormányok követtek. Ma nincsen egyéb célunk, minthogy becsületes munkával megvédjük határaink érintetlenségét. Ennek a politikának szellemében dolgoztam már együtt Ion Bratianuval is és azóta minden román kormány, mint már említettem, ennek a politikának útjain haladt.

Franciaországgal való kapcsolatunk továbbra is külpolitikánk alapját fogja képezni.

A külügyminiszter ezután arról a szoros kapcsolatról beszélt, amely Clemenceauhoz, Poincarehoz, Briandhoz, Barthouhoz fűzte és annak a reményének adott kifejezést, hogy ugyanilyen viszonyban tud majd együtt munkálkodni a jelenlegi francia kormánnyal is.

— Ami a kisantantához való viszonyunkat illeti — folytatta, — ez továbbra is külpolitikánk egyik lényegbevágó része lesz. Ez az egyesülés a jövőben még jobban meg kell erősödjék. Ezenkívül minden ügykezelésünkkel azon leszünk, hogy

Lengyelországgal kiépítsük baráti kapcsolatainkat

és külön hangsúlyozni kívánom, hogy igen nagy súlyt helyezünk a Balkán-egyezményben résztvevő államokkal való jóviszony megtartására is. Barátságunk Angliával és Olaszországgal a jövőben is teljes mértékben megmarad. Hasonlóképpen igyekszünk viselkedni Szovjet-Oroszországgal szemben is. De igen természetes, hogy egyetlen állam sem képezhet e tekintetben elöttünk kivételt. Ezen államok között Németország is helyet foglal.

Ezzel az állammal gazdasági összeköttetésünk-nél fogva vagyunk jóviszonyban. Hívei vagyunk a Népszövetségnek és karöltve kívánunk dolgozni a többi népekkel, mert csak így lehet a békét és a határokat épségben tartani. Még egyszer ki kell jelentenem, hogy ez volt a határozott politikája valamennyi eddigi kormánynak, ez a politikája minden pártnak és ezt a politikát képviselte nagy ráteremttséggel Titulescu vol külügyminiszter akinek elismeréssel tartozik az egész országnak. Ez az egyetlen politika, amely összeillik az igazság szellemével és azaz a lojalitással, amely bennünk élt.

Averescu tábornagy lapja Titulescu mellett, Bratianu Gheorghe lapja Titulescu ellen.

Bucuresti. Saját tud. A napokban miniszterközi értekezlet lesz, amelyen a belügy, igazságügyi és közoktatásügyi miniszterek, s ezeknek a minisztériumoknak az adminisztratív megbeszélés a közrend fenntartására és az egyetemi élet átszervezésére vonatkozólag szükséges intézkedéseket, valamint az eljárást is, amelyet a kormány a politikai gárdák feloszlásánál követni fog. Különösen érdekli a közvéleményt a közmunkakötelezettség bevezetése. A kormány ezt az eddigi értesülések szerint a premilitaris intézmény, illetve szolgálat keretei között kívánja megvalósítani és pedig úgy, hogy az ifjak a katonai előképzés ideje alatt, ami 18—21 évig van, katonai gyakorlatok mellett közmunkákra, így utak, iskolák, templomok építésére is fel legyenek használhatók s erre a célra időnként munkatáborokba hívják össze az ifjakat. Természetesen ehhez új törvényt kell a kormánynak szavaztatnia.

A belügyi, igazságügyi és közoktatásügyi miniszterek értekezletet tartanak a rendfenntartó intézkedések megbeszélésére

Bucuresti. Saját tud. Averescu lapja, az Indreptarea többek között ezeket írja Titulescu eltávolításáról: Titulescu amellelt, hogy nagy szolgálatokat tett hazájának, különböző esetekben, számos alkalommal a Tatarescu kormányának is tett szolgálatokat. Nem egy ízben történt, hogy Titulescu diplomatikus közbelépése mentette meg nemcsak a Tatarescu személyes helyzetét, hanem az egész politikai rendszert is, amely ma hatalmon van. Következésképpen azáltal, ahogy Titulescuval elbántak, Tatarescu az elegancia hiánya mellett hálátlanságról is tett tanuságot.

Majd a továbbiakban így ír: Természetes, hogy Titulescunak nem lesz módjában a hazai sajtóban felvilágosítani a román közvéleményt elbocsátásának okairól, mert a cenzura oltója ugyanis megakadályozná őt ebben, de a volt külügyminiszternek oly széleskörű és meghitt kapcsolatai vannak a külföldi sajtóval, hogy azon keresztül bizonyára el fogja nekünk mondani azt, amit idehaza nem lehet megírni.

A Titulescu esetről a Miscarea, Bratianu

Gheorghe lapja így ír: Titulescu távozása szükségessé vált már akkor, mikor a genfi paktómania, amely reá is ráragadt, Itáliával ellenséges politikára készítette, ami az olasz újságok elleni kirohanásában érte el csúspontját. Reméljük, — folytatja a lap, — hogy Románia külpolitikáját ezután kizárólag az ország legérettebb érdekei fogják szűzalmáznia.

A belügyminiszter meglátogatta Mihalachet és felszólította a parasztpárti gárdák feloszlására.

Bucuresti. Saját tud. Iuca belügyminiszter tegnap meglátogatta Mihalachet és tájékoztatta a kormány elhatározásáról, amely szerint a politikai gárdákat feloszlítja. Kérte a pártelnököt, hogy ő maga mondjon le a taranista gárda további fenntartásáról, annál is inkább, mert a kormány ugyanezzel a kéressel fog a többi alakulatokhoz is fordulni. Mihalache azt felelte, hogy ez ügyben összehívja a párt állandó választmányát, s annak döntése után adja meg végleges választát.

Különös béketanácskozás

„Rassemblement universel pour la paix“ (Világ-gyűlés a békéért) cím alatt különös szervezkedés indult már hetek óta, melynek elnökei között Lord Róbert Cecil is ott szerepel. Cecil lord nevezetes arról, hogy az 1916—1918. évek között ügynevezett blokádmisztere volt Angliának, s mint ilyen, nagy szorgosággal vitte keresztül Németország elzárását még a külföldi élelmezés lehetőségeitől is. Ebből az időből maradt fenn róla az a megítélés, hogy szenvedélyes ellensége a németeknek. Azonban nevezetes volt Cecil lord arról is, hogy a Népszövetség gondolatának nagy előharcosa volt, s már 1916-ban kidolgozta ennek a világalakulatnak a tervezetét. Azután is szívósan küzdött a terv megvalósításáért, s a Népszövetség létrejötté igen sok részben az ő fáradozásainak köszönhető, s ezért 1924-ben az ugynevezett Wilson-békedíjjal is kitüntették. Előkelő tagja a ma kormánnyon levő angol konzervatív pártnak, de a munkáspárt előtt is igen rokonszenves. Az 1920—1924-ik években éppen a munkáspárti kormány megbízásából volt a Népszövetségnél az angol küldöttség vezetője.

Tehát a békéért való világgyűlésnek ez a nevezetes úr volna az egyik névleges elnöke. Névlegesnek mondjuk az ő elnökségét, mert sokkal tevékenyebb hatáskörrel mások szerepelnek az elnöki karban. Többek között a francia szabaddóműves nagypáholy egyik nagyobb tisztségének a viselője, Pierre Cot legügyi miniszter, kinek a neve mostanában sűrűn forog a francia jobboldali sajtó szemrehányásai között. Neki tulajdonítják azt, hogy Franciaországból bombavető repülőgépekkel segítik a spanyol vörös csapatokat.

A béke világgyűlésének további jellemző érdekessége, hogy az elnökség hivatalos főszónokul a szovjet-orosz tanácsszövetség főtitkárát választotta ki; egy Sweruk nevű urat. Hogy pedig ő hogyan fog szónokolni, azt következtetni lehet a svájci „Journal de Genève“ egyik közleményéből, mely a világgyűlés kommunista résztvevőinek adott utasítás szelleméről tájékoztat. Eszerint a nemzetközi kommunista központ főtitkára, Dimitroff, a következőképpen beszélje ki a kommunista résztvevők teendőit: „A békéért való harc csak akkor lesz sikeres, ha a béke barátai az ő támadásaikat a nemzetközi arénában a háború közvetlen okozói ellen irányítják: a német és az olasz fasizmus ellen, a japán fasizma katonai klikk ellen, továbbá minden olyan erő ellen, mely ezeket a többi országok belsejében támogatja.“

A magunk romániai érdeklődése szempontjából megemlíthetjük, hogy a világgyűlésen Lupu dr is résztvesz, a romániai Nemzeti Parasztpártnak ez a nagy mozgékonyságú elnöke. Ő már Párizsban is résztvevett egy kommunista népgyűlésen, mely szintén a maga szempontjai szerint kívánta megszervezni a világbékét. Szónokolt is ez alkalommal Lupu dr, s emiatt az itthoni pártszervezetben bizonyos elégedetlenség is mutatkozott. Lehet, hogy ez az elégedetlenség mérsékletre fogja inteni Lupu doktort az ő újabb nemzetközi szerepében.

Egyébként a békéért való világgyűlés most szeptember 3-ikán kezdődik és 6-ikáig fog tartani Belgium fővárosában, Brüsszelben. A gyűlés színhelyének ez a kiválasztása sem történt anélkül, hogy különös és tanulságos előzményei ne lettek volna. A világbékének ez az új baráti szervezete először Svájcban, Genf városában

akarta nagygyűlését megtartani. Azonban a svájci kormány ennek az új világegyesületnek a lényegével és céljával — úgy látszik — nem tudott annyira tisztába jönni, hogy bizalmatlansága ne legyen iránta. Eppen azért föltételekhez kötötte a Genfben való gyűléstartás megengedését. Először is követelte, hogy a gyűléstartók Svájc semlegességére tekintettel legyenek, s külföldi hatalmakkal szemben zavart ne keltsenek. Azonkívül a svájci kormány azt is kívánta, hogy olyan kommunisták ne vegyenek részt a gyűlésen, akiket politikai üzelmeik miatt a hatóságok Svájcban kiutasítottak.

Erre következett az, hogy a „világbéke” gyűlési színhelyét a tervbe vett Genf helyett áttették Brüsszelbe. Ez mindenesetre sokatmondó intézkedés, mert azt bizonyítja, hogy a gyűlés rendezői a svájci kormány föltételeit nem tudták teljesíteni. Igen érdekes, hogy emiatt a svájci szocialista sajtó mégis a svájci kormányt vette támadás alá. Azonban éppen a „Neue Züricher Zeitung”, melynek demokratikus irányát senki kétségbe nem vonhatja, a szocialistákra visszafordította azt a vádat, hogy tulajdonképpen az ő szertelenségük idézi elő ellenhatásképpen a faszizmus diadalát.

„A mi marxista uraink — mondja a lap — a világszínház páholyából nézhetnék végig olaszországi, németországi és ausztriai testvérpártjaik dicstelen kímülését. Alkalmuk lett volna, hogy tanuljanak azokból a megtörtént eseményekből, melyek mindhárom államban olyan elijesztő egyformasággal jelentették meg a kauzalitás törvénye szerinti, kényszerű és kézzel fogható fejleményeket. Beláthaták volna, hogy a „nyomás ellennyomást idéző elő” formulában olyan törvényszerűség van kifejezve, mely az államot és nemzetet tagadó svájci marxizmusra is érvényes. Röviden szólva: tanulhattak volna a történelemből. Megtették-e ezt? A „Volksrecht” (a svájci marxisták főlapja) hetek óta olyan politika mellett szaval, amely ellenhatásképpen föltétlenül kihívja a faszizmust. Az ember a fejét fogja, mikor az a kérdés tolu elje: Hát a svájci marxisták tulajdonképpen a faszizmust akarják? Ha igen, akkor csak folytassák mértéktelenségeiket, melylyel maguk ássák meg a szabadság és demokrácia sírját, mikor ad absurdum akarják vinni a szabadságok kihasználását. Ez az egyik út. A másik az, hogy a szabad államközösségekbe mérséklettel és önlemondással beleállanak, s magukra veszik a fegyvelmezett demokrácia köteleességét. A vörös uraságoknak választaniok kell a két út között.”

Ezekből következtetéseket lehet vonni, hogy miféle társaság akart Genfben a világbékéről

tanácskozni. Milyen irányu kibontakozásnak akartak ott utat nyitni, amely miatt még a demokrácia régi hívei is aggodalomba borulnak. Az bizonyos, hogy Belgiumban sem ment akadály nélkül a kormány hozzájárulásának a megszerzése. De a kormány ott bizonyos tekintetben kényszerhelyzetben van, mert a parlament viszonylagos többsége szocialista. Viszont a katolikusok pártja aggodalommal veszi, a rexisták által megindított ifjú nemzeti mozgalom egyenesen ellenzi, hogy ott bolsevista színvetű világyűlést tartsanak a békeszervezés ürügyével. Ez ellenzés mjt a brüsszeli kormány belügyminisztere is nagy óvintézkedéseket tett, melyekkel különösen a gyűlés külföldi szónokait kívánja féken tartani. A kormány kikötötte, hogy ezek a külföldi szónokok tartózkodjanak minden olyan kilengéstől, mely Bel-

gium belső politikájába, vagy más európai államok kormányzati formájába való beleavatkozást jelentene.

Teljesülnek-e ezek a föltételek, az még a jövő titka. Bizonyos az, hogy az őszinte békevágy minden népben benne van, s ennek megvalósítására a meglévő nemzetközi szervezetek is elegendők lehetnének. A Népszövetség mellé nem kell még egy újabb szervezkedés, a meglévő hivatásos diplomácia mellé nem kell még egy külön diplomácia. Ezek az új pótlékok nagyon homályos eredetűek, s amint az elmondottakból kivehetjük, még ott sem bizalmat gerjesztők, ahol gyűlésezésükre nekik szállást adtak. A békéhez pedig bizalom kell, egy egész világ bizalma egymás iránt. A brüsszeli „békeértekezlet” távol áll attól, hogy ezt a világbizalmat fölkelteni és megerősíteni tudja.

A román-magyar vegyesbizottság teljesen megállapodott a fakivitel módozataiban

Az egyezményt csütörtökön délelőtt aláírták

Bucuresti. Saját tud. A román—magyar vegyesbizottság tegnap Bucurestiben az ipar-és kereskedelmi minisztériumban ülésezett. Mint ismeretes, a tárgyalások a fakivitel szabályozása kérdésében folytak s az egyezmény megkötése elé az gördített akadályokat, hogy a Faforgalmi ugyanolyan árat ajánlott fel a fáért az idén is, mint tavaly, viszont a Banca Nationala ebben az évben a pengőért 24 leies árfolyamot fizet, míg tavaly 26 és felet fizetett. Hogy mindkét fél részére elfogadható megoldást találjanak, úgy határoztak, hogy a kivitt fa értékének 40 százaléka pénzügyi követelések kifizetésére legyen felhasználható. Az áprilisban megkötött román—magyar egyezmény értelmében a Magyarországra kivitt fa 75 százaléka szolgált a Magyarországból történi behozatal kifizetésére, míg 25 százalék a Banca Nationalának jutott. A tegnapi határozatok értelmében a Banca Nationalának jutó hányad 20 százalékra csökkent, a fennmaradó 80 százalékból pedig ennek fele fordítatik árubehozatal kifizetésére, a másik fele pedig pénzügyi követelések fedezésére.

Megállapodtak abban, hogy Magyarország egyszerűsíti a formalitásokat a román fakivivők számára, hasonlóképpen megállapod-

tak, hogy az évi 15.500 vagonon felül bizonyos feltételek mellett megengedett 4.500 vagon fakiviteli suprakvóta még 2.500 vagonnal emeltesse. Ez a suprakvóta a magyar államvasutak által engedélyezendő szállítási kedvezménye folytán nemcsak a határállomásokon, hanem Magyarországon belsejében is el lesz adható. Az egyezményt ma délelőtt 11 órakor írják alá, s a bizottság elnöke, Schlick ma este elutazik az országból.

Trockij az orosz szovjetek állami bankjából kapott kölcsönöket

Moszkvából jelentik: Tumanovot, a Hosszszulejáratu hitelek bankjának igazgatóját felfüggesztették állásából. Az a vád ellene, hogy a szovjet állami bankból kölcsönöket folyósított Trockijnak. Hasonlóképpen felfüggesztették állásából Muralov helyettes földügyi népbiztost.

Veszködnek a fiatalok

Írta: Péczely József

Amikor András meghallotta, hogy Julcsát elkendőzte a Varga Miska, megrázta a fejét:

— Nem igaz! — dörmögte.

Később azonban belegyőződött a valóságba. Bele, mert többen is ujságolták. De ő maga is látta, hogy a Miska fényes nappal csak benyit a Julcsáékhoz s ő aztán hosszas benntartózkodás után a legényt kikíséri az utcaajtóig. Egy jókívánság ki is buggyant a száján:

— Vesszetök mög!

Két-három lépés után azonban rántott egyet a vállán:

— Nem baj!

Pedig hát csak baj volt az, mert egész éjszaka nem tudta lehúyni a szemét. Az rágta a szívegyökerét, hogy még olyan csúnyán nem bántak el legényrel a faluban, mint ővele a Julcsa! Jóformán még akkor megegyeztek egy életre-halálra, amikor az iskolát elhagyták. S most itt van ni! Igaz, valami hiábavalóságon a multkoriban összeveszték. Semmiségen. Julcsának pergett a nyelve. Pattogott. Ő nem is mondott mást, csak annyit: „Hallgass!”

Való, hogy ezt a szót megnyomta. Hát olyan nagy hiba az?

Julcsa erre kimutatott az ajtón:

— Hallgass te, de odaki!

Itt hibázta el. Akkor el kellett volna kapni a Julcsa karját s azt mondani neki:

— Jó. Mögyök. De gyere tés is, oszt hallgassunk együtt!

Akkor a Julcsa bizonyosan elneveti magát. Talán még hátra is vágja. Mert a Julcsa hirtelenkező, meg könnyen nevető. De akkor az emberi önérték példátlanul fölgaskodott benne. Megszegte a nyakát, fölvágta a fejét:

— Majd gyűszsz te még rimánkodva is utánam!...

S kinyikorgatta a csizmáit.

Julcsa azonban nem mutatott semmi hajlandóságot a rimánkodásra. Sőt! Az elkendőzésével olyan tromfot adott neki, melyre nem talált ütőt.

Ha csak ő is nem... Hm.

Rázintotta a fejét.

Olyan bolondot nem tesz. Az ő szíve nem olyan materiálból van összekészölítve! Megszakadni tán megtud, de odadobni egy idegennek?... Azt nem. Inkább a halál. De az se. Hogy még ki is nevesse az a csél-csap? Nem, azonban a faluban nem marad. Annak nem lenne jó vége. Beköltözik a városba...

Hozzá is fogott a pakolásához. Lássák a népek!

Az ösmerősökkel tudatta a szándékát... De azt is elhatározta, hogy még egyszer szót vált azzal a napraforgóval. Tudatára adja, hogy az ő szíve nem fáj...

Fütyörészve indult az alvégnek. Hetykélkedve, amolyan hánya-veti módon, mint aki nek az égvilága alatt semmi gondja. Rázogatta a vállát, himbálgatta a derekát...

Julcsa ott állt az utcaajtóban.

András látta már messziről, de úgy külsőzte mintha csak akkor vette volna észre, amikor odaért:

— Szerbusz Julcsa! — vetette oda könnyedén. — Hogy vagy? De minek is kérdöm? Egy menyasszony?... Igaz? Magam is örülök a szöröncsédnek! Miska jó gyerek. Komám. Ösmeröm! Olyan embőrt faraghatt belőle, amelyet akarsz!

Jelentősen rángatta a szemöldökeit, csipletett a szemével, miközben úgy dült belőle a szó, mintha csak nyomtatott papirosról olvasná.

Már maga a bő beszéd is szokatlan valami volt. Az meg éppen, ahogy a szókat kieregette a száján.

Julcsa meregette a szemét. Hát az András csak félvállról veszi azt, hogy ő máshoz megy férjhez?...

Abban a hitben élt, hogy megüti vele s aztán meghúnyáskodva könyörgésre fogja a dolgot. De nem. Mintha mi se történt volna. Jókedvű. Sőt ittnagyja a falut...

Föl is kérdezte:

— Igaz, hogy itthagyd a falut?

András könnyedén, félmosolyra húzott szájjal mondta:

— Igaz.

Julcsa szeme elhomályosodott. Ő már nem tudta úgy takargatni a valót.

— Miért?

— Unom már a falut, — mondta tele szájjal. — Elég volt. Csak azt sajnálom, hogy már esztendőkkkel ennekeltte el nem következtem... A város?... Az igön! Ott élhet, mozoghat az embőrl! Akár rendőr, akár villanyosvezető!...

— Hát az apád, az anyád?...

— Möglösznek azok nélkülem is!

Az Irun előtti Turiate-hegyet a nemzeti csapatok elfoglalták

Zürzavarossá lett a kormánycsapatok magatartása. — La Pucha falu elfoglalásával megnyitott az út a nemzetiek előtt San Sebastian felé

Hétköznapról jelentik: Irun körüli szerdán délelőtt nemileg elcsendesült a harci zaj, mert sűrű köd terült a tájra. Dele azonban fölszakadt a köd, s akkor a harc ismét teljes erővel megindult.

Délután a nemzeti csapatok egyórás előkészítő harcok után rohamra indultak és a kormány-milícia állásait a Turiate hegyesúcsán és az egész hegygerincen elfoglalták. Délután 4 óra körül a hegyesúcsra kitűzték a vörösarany lobogót. Spanyolország színeit.

A Turiate hegy elfoglalása után nyilvánvaló lett, hogy

a kormány-milícia Irun környékén tarthatatlan helyzetbe jutott.

A nemzeti csapatok most már a francia határ mentén fekvő Behobiára összpontosították a tüzelést. Az esti órákban a nemzeti csapatok egyik rohamosztaga már behatolt Behobiába és elfoglalta a kommunisták első állásait.

A *Paris Soir* helyszíni tudósítója ezekről a harcokról azt jelentette lapjának, hogy Irunban és Irun körül a kormány-milícia magatartása zürzavaros. A vörös vezetőség egyrésze a tarthatatlan állások kiürítését sürgeti, az asturiai vörös bányászszaktagok azonban nem akarnak tágitani.

Utánpótlás a nemzeti csapatok részére. Francia csapatok a kormány miliciájában.

A *Liberté* szerint a nemzeti csapatok újabb utánpótlást kaptak. A hegyoldalra motorvontással hegyi ütegeket vittek fel. A kormány-milícia állásainak nagyrészt a nemzeti csapatok ágyúinak pergőtüze erősen megrongálta. A kormány-milícia soraiban igen sok belga, francia és katalán önkéntes harcol.

Julcsa összehúzta a szempilláit:

— Nem tart vissza semmi?

— Nem.

— Senki?

— Ugyan ki?...

A leány lesütötte a szemeit.

— Hát... én?

— Te?... — igényesedett az András nyaka. — Te?...

S értetlenül nézett a leányra.

Két-három sóhajlásnyi ideig tartó csend nehezedett rájuk. Julcsa két szeme parázslott, az arca bíborosodott, a pruszlikja emelkedett...

András feje körül is ködött a levegő... Hát a Julcsa mégis?... Nyomást érzett a mellében. A szíve mintha felszorult volna a torkába s ott kezdett kalapálni... Mit mondjon most?

Julcsa előre nyujtotta a két kezét:

— Én azt hittem Andris, hogy te... engem... soha...

S közben könnyek buggyantak a szeme sarkába.

András elkapta a Julcsa karját. Megszorította.

— Hát a Miska?...

— Ű nem számít!

Egy pillanatig úgy álltak egybekapcsolódva, kezüknél szemüknél s szívüknél fogva, mintha sohase akarnák egymást elereszteni. Most már mindketten egyugyanazt érezték.

András szabadult föl előbb a varázslat alól.

Azt mondta nagy lelki gyönyörűséggel:

— Hát te csak veszködtél? Mi?...

Julcsa beleakaszkodott András erős karjába:

— Hiszen tés is csak...

S azszal bementek a házba.

Behobiát teljesen franciák védik.

Francia területen ez tisztán kivethető harci kiáltásaikból. Sőt: franciaországi fültanuk állítása szerint ezek az osztagok félreismerhetetlenül párizsi kiejtéssel beszélnek.

A késő esti órákban érkezett távirat szerint a nemzeti csapatok elfoglalták La Pucha falut s ezzel megnyitott az út előttük San Sebastian felé.

Irun sorsa megpecsételve.

Behobiából jelentik: A San Marcial erőd elfoglalásával Irun sorsa megpecsételtnek látszik, noha a kormánycsapatok hallatlan szívósággal védik a várost. Minden ötven méteren akadályokat emeltek az utcákon.

Katonai fejlődések Angliában, Franciaországban és Szovjet-Oroszországban

Óriási tömegű repülőgépgyártás, vonzó külsejű kaszárnyák és próba katonaság az angoloknál

Londonból jelentik: A *Peaple* című lap értesítése szerint az angol kormány rövidesen bejelenti új légi fegyverkezési tervét. Eszerint hatezer elsőosztályú hadirepülőgépet, 40 hadirepülőteret és 8 új repülőgépgyárat épít Anglia.

A *Sunday Chronicle* szerint London körül több láb vastagságú cementfállal ellátott földalatti repülőteret építenek.

A *Daily Herald* úgy tudja, hogy a *Bleriot* repülőgépgyár fiókot létesít Angliában.

Másik londoni jelentés szerint az angol kormány mindent elkövet a toborzás eredményesebbé tételére céljából. Ujabbán elhatározták, hogy a kaszárnyák építésénél szepművészeti szakértők véleményét kérik ki, hogy a kaszárnyák külső képe vonzóerőt gyakoroljon az ifjakra. Bevezetik a próbakatonáskodást is. Az ilyen próbakatonák hat hónap után letehetik az egyenruhát, ha nem izlik a katonaiélet.

Olyan heves fejfájása volt, hogy azt hitte megbolondul

Kruschen kura teljesen meggyógyította

Miután néhány évet a trópusi országokban töltött e sorok írója, gyomorhajjal tért haza, rettenetes fejfájással és egészségtelen hájfelesleggel. Olvassa el levelét és látni fogja, hogyan fogott 16 kilót és mindezt ugyanazon szer, a Kruschen só révén:

„Rettenetesen kővér voltam, ami miatt egész szervezeteim szenvedett. Gyakori májgörcseim voltak és a főfájásom olyan heves volt, hogy azt hittem, megbolondulok. 103 és fél kilót nyomtam. Elkezdtem Kruschen sót szedni és mintegy 10 vagy 12 nap múlva állapotom erősen javult. Májam egyáltalán nem fájt, sokkal fiatalabbnak és tetterősebbnek érzem magam, a fejfájás teljesen elmúlt. Tegnap mértem magam és legnagyobb örömmre megállapítottam, hogy mindössze 87 és fél kilót nyomok.” — M. A. L.

A fejfájást leginkább a rossz gyomor okozza és a testben felhalmozott meg nem emésztett anyagok. Kruschen só eltávolítja ezeket a mérgező anyagokat, megakadályozza felhalmozódásukat és enyhíti a főfájást: a hatás azonnali és állandó.

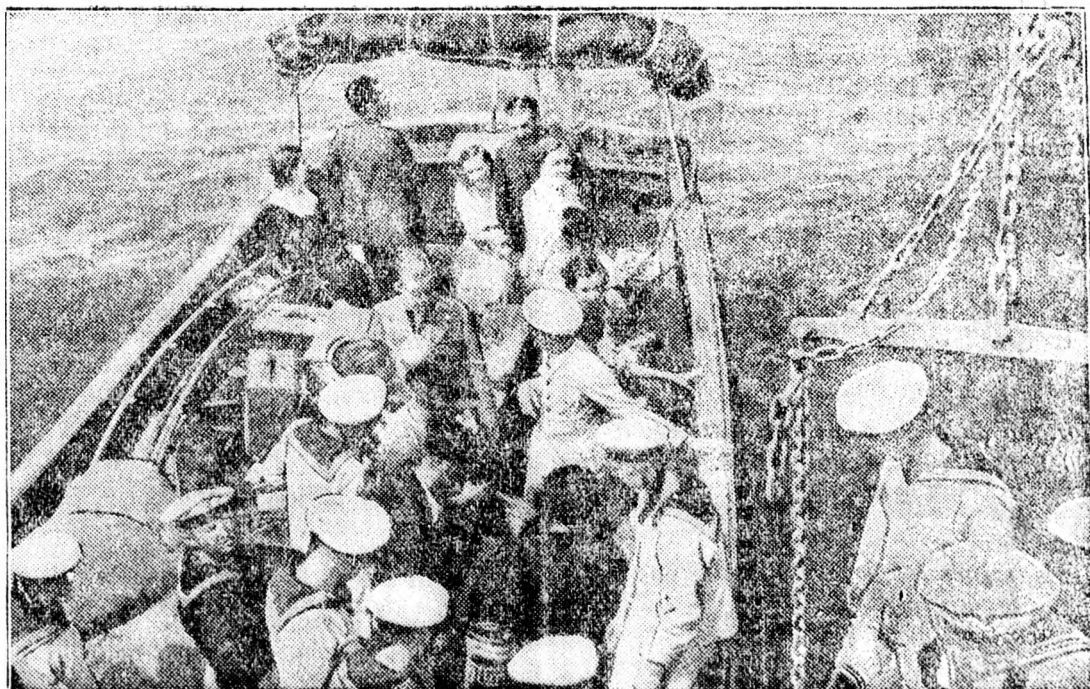
A Kruschen só az ország minden gyógyszer-tárában és drogériájában kapható. Nagy üveg 95 lei, kis üveg 60 lei.

A franciák a keleti határ-erődítményeket még jobban kiépítik.

Párizsból jelentik: Az *Intransigeant* szerint a katonai szolgálati idő felemelésének tervét eljuttették, mert ezt esetleg támadó jellegű intézkedésnek lehetne minősíteni. Franciaországnak csak védelmi intézkedésekre van szüksége. Eppen azért a német szolgálati idő fölemelése által előállott súlyos helyzetet úgy oldják meg, hogy a keleti határerődítményeket lényegesen megerősítik.

A vörös hadsereg létszáma egymillióhatszázra emelkedett.

Párizsból jelentik: A *Matin* szerint a szovjetkormány az új ujoncozási törvény alapján behívta az ujonnan besorozott ifjakat. Ezzel a vörös hadsereg létszáma 1 millió 600 ezerre emelkedett. Ezek az ifjak már előkészítő katonai kiképzésben részesültek s most különleges fegyvernemek használatára képezik ki őket.



Spanyolországi menekültek a „Deutschland” páncélshajón elhagyják Valenciát

A Magyar Tudományos Akadémia dizsülése Budavár visszafoglalásának 250 éves fordulóján

Budapestről jelentik: A Budavárát 1686-ban felszabadító ostrom 250 éves évfordulójának ünnepségei során a Magyar Tud. Akadémia szerdán délután 5 órakor dizsülést tartott. Az Akadémia dísztermét zsúfolásig megtöltötte az előkelő hölgyek és urak, a tudomány, irodalom és művészet kitünőségeinek nagy serege.

A dizsülést József kir. herceg tábornagy, az Akadémia elnöke nyitotta meg. A megnyitásban, amely egyúttal emlékszó is volt, a kir. herceg a következőket mondotta:

— A diadalmas történelmi évfordulók ünneplése a haza iránti hűségre int, ezért jó, hogy az egész kereszténység feltámadását is jelentő 1686. évi eseményeket most az egész világgal együtt ünnepeljük.

A több mint 300 éves török-magyar háborúság történetét visszapillantva, Nagy Lajos király 1366-i első harcaitól kezdve, az elnöki megnyitón különös szeretettel és részletezettel foglalkozott Hunyadi János és Mátyás király dicsőséges szerepével. Báthory István, Kinizsi Pál, majd Zrinyi, a költő-hadvezér legendás alakját idézte. Aztán arra tért át, hogy a magyarság szörnyű helyzetében magára hagyva, egyedül a pápa folytonos intésére és kérésére, néha fenyegető szavaiban bízza küzdött a török ellen. XI. Ince pápa milliókat adott Lipót császárnak fegyverkezésre. Végre 1664-ben a német fejedelmek is segítséget küldenek, de 1682-ben a bécsi udvar kimondja, hogy inkább békét kell tartani a törökkel, csak hogy a császár seregével XIV. Lajos francia király ellen küzdhessen. A törökök csapatait Bécs előtt Stahremberg és Sobiesky János tartóztatja föl, Lotharingiai Károly pedig már Visegrádot és Esztergomot szabadítja föl 1685 nyarán. Erőteljes Buonvisi pápai nuncius jelentése, melyben Lipót császár gyengeségét, minisztereinek szerencsétlen megválasztását emeli ki s hogy a magyarok elnyomásával és Lengyelország gyengítésével önmagának árt a császár, akit hiába kért Budavár felszabadítására. Nem volt egyetértés Bécsben a hadvezérek közt sem, amikor már kezdtek volna foglalkozni a törökkel való leszámolással, mert más-más végvárat akart mindegyik hadvezér Budavár előtt bevenni.

A 300 év küzdelmesen öröklötte föl a magyar ellenállást s a végre Buda felszabadítására egész Európából összesereglett felmentők közül is a magyarság szenvedte a legsúlyosabb anyagi és véres áldozatot. Budavár első ostromától, 1686 jún. 18-tól kezdve Marco d'Aviano hős szerzetes lángoló szavai biztatták a fölmentő sereget, amely ellen Soliman 60.000 főnyi sereggel indult. A fúrge, ügyes magyar hajdúkat küldték rohamcsapatnak a várra s így ők vérezték el elsőnek s készítették elő másoknak a diadalt. — akárcsak oly sokszor, a világháborúban is.

Egy bátor győri hajdú tüzte ki elsőnek Budavár falára a lobogót, a magyar zászlót. Augusztus 22-től jutnak igazában előre véres küzdelemben a keresztény hadak, mígnem szeptember 2-án szörnyű tusa árán sikerül a várat bevenni és a 70 éves Abd ur Rahman pasa is elesik. A törökök vitézsége bámulatreméltó volt; annál ragyogóbb hadi tény a keresztény csapatok diadala. Két év múlva a bajor fejed-

tem Nándorfehérvárt veszi vissza, 1697-ben pedig a minden eddigi véres harcokat felülmúló zentai csatában Savoyai Jenő hősiessége a törökök pusztulását eredményezi. A karlovczi békekével végződik a törökködés. Timisoara 1715-i felszabadításával pedig egész Magyarország területéről kivonul a török. — hogy azután a császári hatalom nyilvánítsa Magyarországot „hódított tartománynak”, a magyarok jogos elkeseredésére. Ez a mérges túske 1867-ig volt a magyarok szívében.

A kir. herceg elnöki megnyitóját nagy figyelemmel hallgatták meg és utána lelkesen, hosszasan ünnepeltek.

Az író, élmény és a fantázia

A legtöbb fiatal író ma, ha érzi magában azt, hogy meglehetősen intelligenciával, stílusérzékkel, formaképzéssel rendelkezik, fogja magát és leül megírni az önéletrajzát, megtölti a könyvet, vagy a színpadot az élményeivel. Az ilyen regény, vagy darab lehet érdekes, tanulságos, okos, még pénz is hozhat pillanatnyilag a fiatal író konyhájára, de a legközelebbi alkalommal, mikor a közönség, a közvélemény kérdőn tekint a következő műve elé, várja a továbbiakat, a fiatal író megtorpan és ijedten néz maga elé. Hm-hm — mondja magában aggodón a tükör előtt, mikor egyedül van, hát hogy is van ez most? Hogy is lesz ez most? Hiszen én már kiirtam magam... Lázasan kutat az élményei között, néha megint talál valamit életének gazdag kincsesbányájában, de csakhamar eljő a végső szegénység és tehetetlenség s a fiatal írónak egy furcsa szó kezd motoszkálni az agyában. Egy furcsa szó, amely a közönség és a kiadók lelke mélyén elrejtőzve ott lappang s néha szót kér, néha halkán és alázatosan fölemeli a fejét, egy szó, amely lassan homályba vész és eltűnik a haladás nevében. Ez a szó: *fantázia*...

Nem az teszi az író, jó mondatokban elmesélni valami velem történtet. Ez még nem írói produkció. Az író ne arra legyen büszke, hogy milyen közérdekű élményei voltak, hanem arra, hogy írni tud és fantáziája van.

A velem történt, a sajátélmény különben is igen kényes terület. Vigyázni kell. Velem történt valami, ami nekem sok volt, minden volt, mert az én könnyeim, az én harcom, az én ujjongásom, az én vérem volt, én éltam át, de nagyon nagy kérdés, hogy vajon érdekli-e ez az embereket? Irodalom-e ez? Regény-e ez? Előbbre vészi-e ez a világot?

Persze attól, hogy valami sajátélmény, még jó is lehet. Jó is, rossz is. A tehetséges fiatal író, tehetséges, fiatal könyve sem azért jó, mert élmény, hanem mert jó. Mert akkor is jó lenne, ha nem lenne élmény. Mert alapjában véve nem is érdekel bennünket túlságosa, hogy az ő élménye-e, vagy csak kitalálta. Bennünket csak az érdekli, hogy jó-e, vagy nem. A „velem történt” nem kifogás, se pro, se kontra.

Ha élmény-regényt olvasunk, kissé mindig az az érzésünk, mint mikor régi ismerőssel találkozunk az utcán. A régi ismerős nagy óvációval nyakunkba borul, megkérdi, hogy vagyunk, majd feleletet nem várva, lélegzet nélkül, pontosan, részletesen, másfél órán át elmeséli, hogy hogy van ő és mik vannak övéle. A végén sietve kezetszorít és elrohan, mert, mint mondja, csak éppen egy perce volt. A sajátélményirodalom kissé mintha hasonlítana arra a tényre, hogy az emberek szeretnek magukról beszélni. A velem történt-író alig várja, hogy minél több embernek elmesélje, hogy van.

Az írónak feltétlenül szüksége van élményre. Bár minden író beutazhatná a világot s résztvehetne minden külső és belső izgalomban, hogy aztán saját egyéni szemüvegén keresztül beszéljen hozzánk, hogy szélesedjék a látóköre, hogy megismerjen mindent, ami van, hogy elmondja nekünk, hogy látja ő a dolgokat.

A világ legjobb nőalakjait férfiak írták. Téves azt hinni, hogy a ma — sajnos — annyira divatosá vált állástalan diplomástan állástalan diplomás tud legjobban leírni. Ha ez így lenne, akkor inkább írónak menne, bár ez sem sokkal könnyebb pálya.

Mindig csak az fontos, hogy ki ül az íróasztal mellett!

Élmény kell. De ez a fogalmat nem szabad összetéveszteni. Az írónak minden élmény,

Reggel fölbred, este lefekszik és megkezdődik az élmények végnélküli sorozata. Kezdődik egy nap, vagy egy éjszaka, amelynek minden perce, minden mozzanata élményül szolgál az írónak s egészen biztos, hogy a legjelentéktelenebbnek látszó pillanatban is van valami, ami megmarad s a legközelebbi írásában kifejezésre jut.

Mert az író, ha nem önéletrajzot, ha nem élményt és velem történtet ír, akkor is önmagát adja. Mindig. Az ő szavai, az ő gondolai, az ő vére csörgedezik a sorok között s az alakok ereiben, tudjuk, hogy a legutolsó tizsoros kis cikkbe is belecsuszát az író valamit önmagából, egy mondatot, amelyet már régen szeretett volna valakinek elmondani, ami kikívánczol belőle s amiről azt hiszi, hogy másokat is érdekel.

De kiragadni egy életből az író által fontosnak és érdekesnek minősített eseményt s változtatás nélkül, vagy kis változtatással felváltva aprópénzre: nem hinnénk, hogy ez lenne az irodalom irányának új útja.

A modern regény valósággal kultuszt űz abból és büszke arra, hogy nem szól semmiről. Alakok jönnek, mennek, eltűnnek, az ember letezi a könyvet s azt mondja: de modern... aztán félóra múlva egy szóra sem emlékezik belőle. Jaj annak, akinek nincs más erénye, csak az, hogy modern. Nincs mulandóbb valami a modernizmusnál.

Az író néz és figyel. Semmiségnek látszó kis momentumok rögződnek be az agyába. Néha megpillant egy néhány soros, szürke kis újsághírt hátul, amit más észre sem vesz, napokon, heteken át hordozza magában, észre sem veszi, már nem tud szabadulni tőle, már lerakódott a tudatálabá, mint finom méreg s mind jobban nyomul és tör előre elváltozott, kiszélesedett, átfarmálódott, szétterebélyesedett formában. Néha már nem is látja az eredetét. A szürke sorokhoz új sorok jöttek, befedték a régi sorokat s lassan kibontakozik egy regény, vagy egy darab körvonal.

Az író adja önmagát, de önmaga keretein belül legyen színes és változatos, legyen sokoldalú és nagy skálájú — legyen fantáziája.

Modernizmus helyett embereket adjon és élmény helyett fantáziát. *És főképpen mindennek legyen erkölcsi alapja, erkölcsi tekintélye.*

Az igazi írónak nincs szüksége a saját élményére, mert kipusztíthatatlan, fenekellen tarsoly a fantáziája. Nem szorul az élményeire, mert kilép az utárá, vagy nem lép ki s minden pillanat, minden mozzanat, minden momentum, az élet minden rezzenése tele van élménnyel, mely mind csak arra jó, hogy az ő céljait szolgálja. Hogy kerete legyen a fantáziájának. Hogy írás váljék belőle.

Az igazi író önéletrajzot is ír. Hogyne. Mikor már öreg. Mikor már nagyon-nagyon érdekli az emberiséget életének minden fordulata és minden másodperce.

És — mikor már nem tud egyebet írni.

Felkötő Klára

Bangha Béla:

Dél keresztije alatt

P. Bangha Béla S. J. délamériai utleírása.
— 90 képpel illusztrálva színdús tartalom
250 lap.

A díszes, színes fedőlappal ellátott könyv ára

kelemény
tűzésben **125 lei.**

Kapható könyvosztályunkban.

P. Raoul Plus S. J.

KRISZTUS JÉZUSBAN

A modern, de mégis a szilárd teológiai tartalomú misztikus iránzatunk reprezentatív munkája ez az asketikus remekmű.

Ára 115 lei és portó.

Kapható: Könyvosztályunkban.

Boris bolgár király látogatása Mussolininél

Rómából jelentik: Boris bolgár király ma-
gnalátogatást tett Mussolininél.

Titulescunak a ánlák lel a varsói követséget

Bucuresti. Saját tud. Visoianu varsói ro-
mán követ tegnap elutazott Bucurestiből Cap
Martinba, ahol meglátogatja Titulescut. Egyes
értesülések szerint a kormány más beosztást
fog adni Visoianunak és a varsói román kö-
vetség vezetését Titulescunak ajánlják fel.

Uj honvédelmi miniszter Magyarországon

Gömbös Gyula miniszterelnököt
gyalogsági tábornokká léptette
elő a kormányzó

Budapestről jelentik: Gömbös miniszter-
elnök a szerdai kormányzói kihallgatása során
kérte a kormányzót, hogy mentse fel őt a hon-
védelmi tárca vezetése alól. Horthy kormányzó
hozzájárult a kéréshez és Gömbös Gyula elő-
terjesztésére vitéz Somkuthy József altáborna-
gyóft nevezte ki honvédelmi miniszterre. Egy-
idejűleg Gömbös Gyulát gyalogsági tábornok-
ká nevezte ki a kormányzó.

Gömbös miniszterelnök csütörtök reggel 9
órákor a mátyásföldi repülőtérrel Münchenbe
utazott. Kíséretében volt felesége, kezelőorvosa,
dr. Boros József tanár, Szakvály Emil alezre-
des, személyi titkár, Haán Péter detektívfel-
ügyelő és Sajgó Győző dr. honvédfőtörzsorvos.

A miniszterelnök búcsúztatására sokan ki-
jöttek a repülőtérre a politikai élet előkelőségei
közül. Ott volt Sztronyavszky Sándor, a képviselők
elnöke és valamennyi Budapesten tar-
tózkodó miniszter, közöttük Somkuthy, az új
honvédelmi miniszter.

Gömbös jókedvű volt, köszönetet mondott
a megjelenteknek, a magyar közönségnek és a
sajtónak a loyális magatartásért, majd moso-
lyogva ezt mondta:

— Remélem, hogy egészségesen térek visz-
sza. Ma éjszaka fél 1-ig az iratokat intéztem el,
majd elaludtam s azt álmodtam, hogy ismét
egészséges vagyok.

Ezután az újságírókhoz fordulva így szólt
a miniszterelnök:

— A választójogról nem kell annyit írni,
hanem megvalósítani.



Angol katonatiszti-feleségek légvédelmi
alakulata Singaporeban.

A Singaporeban állomásozó angol tengerész-
tisztok és hivatalnokok feleségei az ottani ten-
gerészeti állomás parancsnokának vezetése
alatt légvédelmi brigádokat alakítottak. Az alaku-
lat központját Singaporenak egy eljövendő
háború eselén legveszélyeztetettebb pontján
rendezték be. Képünkön az asszony-brigád
tagjai láthatók, a legmodernebb gázálarokkal
főlszerelve.

Nyolcvanezer halott, százharmincezer sebesült a spanyol polgárháborúban

A vörös csapatok a francia nagykövetet is lelövésével fenyegették

Párizsból jelentik: A Figaro szerint a pol-
gárháború kezdete óta a kormánycsapatok 34
ezer halottat és 50 ezer sebesültet, a nemzetiek
46 ezer halottat és 80 ezer sebesültet vesztek.
A polgárháború következtében 38 ezer asszony
maradt özvegyen és 77 ezer gyermek árván.

Ezt a veszteségjelzést — mint a lap
írja — hivatalos becslés alapján állapították
meg.

Párizsból jelentik: A madridi francia nagy-
követ, Herbet, szerdán San Sebastianból jö-
vet francia területre akart átmenni. Herbet
gépkocsiját, melyben rajta kívül felesége és egy
Caballero nevű, spanyol származású, francia
állampolgár foglalt helyet, a vörösek megállí-
tották. Caballerost gyanusnak találták és le-
akarták szállítani. Herbet tiltakozott, mire a
vörösek megfenyegették, hogy lelövik.

— Próbálják meg, ha mernek egy francia
nagykövetet agyonlőni! — kiáltotta felhábo-
rodva Herbet. A francia határőrök észrevet-
ték, hogy a francia nagykövet bajba került és
közbelépésüknek köszönheti Herbet megle-
nekülését.

A malagai anarchisták
a bombázásokért a fegyverteleneken
állnak bosszút.

Londonból jelentik: A Times gibraltári
menekültektől vett értesüléseket közöl a Mala-
gában dúló rémuralomról. A városban az
anarchisták bizottsága parancsnokol. A vasár-
napi légi támadás után ez a bizottság „meg-
torlás” címén agyonlövötte az előkelő malagai
családok száz tagját.

Delbos külügyminiszter közbelépésére a francia népfrent lemondott a rokonszenv-nyilvánító tüntetésről

Azonban repülőgépeket és municiót küldenek Párizsból Madridba

Párizsból jelentik: Delbos francia külgy-
miniszter közbelépésére a francia népfrent kép-
viselői lemondtak a péntekre tervezett kom-
munista rokonszenv-tüntetésről. A tüntetők a
spanyol követség előtt akartak hódolni a pol-
gárháborúban elesett elvtestvéreik emlékére.

A Potez repülőgépgyár két bombavető re-

pülőgépet küldött a spanyol néparcvonal szá-
mára. A Brand-féle municiógyár munkásai
szabad óráikban ágyukat és 50 ezer gránátot
készítenek spanyol elvtársaiknak. Párizsban ed-
dig több, mint hárommillió frankot gyűjtöttek
a spanyol kormány részére.

Tizenhétcezer összeesküvőt tartóztatott le eddig az orosz titkos rendőrség

Moszkvában zavar állott be a villanyáram termelésében

Londonból jelentik: A Daily Express jelenti
Moszkvából, hogy az elmúlt héten a GPU (állami
titkos rendőrség) tizenhétcezer embert tar-
tóztatott le. A moszkvai fogházak tele vannak
foglyokkal. A letartóztatottak között van Galler
tengernagy, a balti flotta parancsnoka is.

Moszkvából jelentik: A közsegítanács felszó-

lítására minden vállalatnak és minden üzletnek
15 százalékkal csökkentenie kell villanyfogyasz-
tását, mert ellenkező esetben megvonják tőlük
az áramszolgáltatást. A rendelkezéshez indoko-
lást nem fűztek, de nyilván megcsappant az
áramtermelés.

Moszkvában 4 nap óta nincs gázszolgáltatás.

Megkezdették a szellemi munkanélküliek összeírását

Az összeírtak részére közmunkákban adnak foglalkozást

Bucuresti. Saját tud. Mint ismeretes, a
kormány utasítására az illetékes hatóságok
szeptember 1-én megkezdették a szellemi mun-
kanélküliek összeírását. Ez az intézkedés a
közmunka-kötelezettség bevezetésével áll ka-
pcsolatban. Bontoiu alminiszter szerint ez a
közmunka-kötelezettség arra lesz hivatva, hogy
a szellemi munkanélküliek számát csökkentse
és hogy a 18—21 éves ifjúság eddig rendbontó
tevékenységben kimerült energiáit köz-
hasznú munkára fordítsák.

Az egyetemeken közös megbeszélésre
jönnek össze.

Bucuresti. Saját tud. A közoktatásügyi
miniszter szeptember 17-re miniszterközi érte-
keztetést hívott össze, amelyen az egyetem
ügyeinek vezetésével megbízott Stejanescu
Goanga alminiszter fog elnökölni. Az almi-
niszter elő fogja terjeszteni a rektoroknak az

új egyetemi fegyelmi szabályzatra vonatkozó
rendeleteket.

A kormány békeköveti Titulescunak.
Bucuresti. Saját tud. Franasovici és Dinu
Cesianu szerdán este Párizsba utaztak. Poli-
tikai körökben úgy tudják, hogy a közlekedés-
ügyi miniszternek és a párizsi román követnek
különleges küldetésük van Titulescunál Cap
Martinban.

Prefektusi értekezlet
a pártorségek feloszlásáról.

Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön délelőtt
megtartották azt a prefektusi értekezletet, me-
lyet az új belügyminiszter mingyárt hivatalba
lépésekor hívott össze. A belügyminiszter uta-
sításokat adott arra nézve, hogy a rend fenntar-
tására milyen szorosabb intézkedéseket kell
tenni. Az értekezlet aztán főképpen azokat a
teendőket beszélt meg, hogy miképpen kell
eljárni a pártorségek feloszlásáról szóló mi-
nisztertanácsi határozat végrehajtásában.

Luca miniszter közölte, hogy rövidesen
felülvizsgáló körutra indul.

Megtalálták az új Dalai lámát

Kalkuttából jelentik: A buddhista szerzetesek egy évi keresés után megtalálták a két és fél év előtt elhalt Dalai láma utódját, vagyis azt a csecsemőt, aki abban a percben született, amikor a Dalai láma meghalt, mert a buddhista hit szerint a láma lelke egy újszülött gyermekbe költözik, aki a halála percében született. A helyet, ahol ezt a csecsemőt megtalálták, a legnagyobb titokban tartják, s a beavatottak csak annyit mondanak, hogy Kelet-Ázsiában egy kétemeletes házban találták rá a keresett csecsemőre, aki a hatalmas szerzetes rend feje lesz.

A hlászai Potalából (palotából) 1925 június havában (tehát másfél évvel a láma halála után), indult el a tibeti szerzetesekből álló bizottság, hogy a szent Káli tavának tükreben megpillantsák annak a csecsemőnek otthonát, akiből majd ha felnő, a Dalai láma, vagyis Tibet uralkodója lesz.

A Dzsa Pimpocsi halála Bodzsul országban.

Ezelőtt két és fél esztendővel hozta a világsajtó a hírt: meghalt a Dalai láma Tibetben. Csak mi írjuk úgy, hogy Tibetben, mert ők az országukat Bodzsul országnak nevezik, ahol ugyancsak nagyot néznének az emberek akkor is, ha valaki a Dalai lámát keresné. Mert ez csak a kínai neve a főpapnak. (szó szerint pap-óceán), míg Tibetben Dzsa Rimposi a hivatalos neve, ami kb. tanítót, királyt jelent. Mikor a szegény láma, a sokat szenvedett és sokszor menekült Tampi Csampo (A mindentudó) 63 éves korában meghalt, mintegy másfél évig a hlászai nemes családok és a szerzetesek között csaknem másfél éven át osztozkodtak az örökségen, mert bár a Dalai lámának (a semmiféle lámának) nősiúlnie, vagyont szereznie nem szabad, de egy kis hagyaték csak marad utána. Sőt kell is, hogy maradjon, mert ennek fontos szerep jut az új Dalai láma kijelölésében.

A lámamizmus tanítása értelmében ugyanis a Dalai láma a Szent Léleknek inkarnációja, aki mindig újra egy-egy emberben testesül meg. Ezt az embert pedig úgy keresik meg, hogy a Dalai láma halála után az ország összes újszülötteit felülvizsgálják s az arravalókat elviszik a hlászai Potalába. Itt a legkülönbözőbb játékokat teszik elébük s e játékok közé belekeverik az elhunyt Dalai láma személyes és kedvenc használati tárgyait is. Az a gyermek mármost, aki a legpontosabban látszik az elhunytának emléktárgyait felismerni, az lesz a kiválasztott uralkodó. Nyomban leborulnak előtte az összes lámaklastromok képviselői, hűséget fogadnak neki és trónusra ültetik. Mostantól kezdve a legkiválóbb nevelőket adják mellé, de már gyerekkorában is ő fogadja az idegen küldöttségeket, csak éppen egy régenstanács van mellette, amely helyette dönt mindaddig, amíg el nem éri nagykorúságát. A gyerek úgy nevelkedik föl, hogy önmaga is meg van győződve a maga Istenhez hasonló voltáról s szerint él és cselekszik állandóan.

Van nagyobb pap is Tibetben a Dalai lámánál.

Ne gondoljuk azonban, hogy a Dalai láma a legfőbb tekintély, mert a rangban legfelül álló láma szerepét Tibetben vagy a Panszen láma, vagy a Tasi láma látja el (szerint, hogy az ortodox vagy a neológok vannak-e felül), de ezeknek nem szabad semmiféle világi dolgokkal törődniük s tisztán a hitbéli és vallási kérdések tartoznak az ő döntésük alá. Az államügyeket viszont a Dalai láma látja el, tehát ő a császár. Aki viszont maga szintén nem igen szerepelhet a nyilvánosság előtt, hanem helyette egy régens látja el a reprezentációs feladatokat, ahogy az Keleten egyébként évezredek óta így volt mindenütt szokásban, pl. a törököknél, ahol a nagyvezér volt a szultán földi képviselője, vagy a japánoknál, ahol a mult századig a sogun képviselte a nép felé, a tenkot (mikádót).

A kínaiak és az angolok megnehezítették a dalai lámák életét.

Az elhunyt Dalai láma, a „mindentudó”,

igen nehéz körülmények között került trónra. Előtte ugyanis egész sor Dalai láma fiatal korában hunyt el, úgyhogy egyikre sem került a tulajdonképpeni uralkodás sora s ez alatt az interregnum alatt Kína alaposan befészkelte magát Tibetbe, ahol a három legfőbb városban külön kínai helyőrséget tartott. Aztán pedig a század elején az angolok kezdték ki Tibet függetlenségét s az annak idején hirhedté vált Youngusband-féle angol katonai akció 1903-ban és 1904-ben arra készítette Tamcsi Csampót, hogy fővárosából elmeneküljön. Előbb Urgába futott. Mongólia akkori fővárosába, mert azt remélte, hogy az angolok ázsiai riválisai, az oroszok, majd segítségére sietnek. Amikor azok nem mozdultak, akkor meg Pekingbe ment, hogy a kínai császártól kérjen védelmet. A császár viszont a fülebotját sem mozgatta. Ellenben az angolok, akik közben a tibeti klimatikus viszonyok közepette, valamint a lakosság ellenes magatartása miatt nem tudtak gyökeret verni, békét ajánlottak a Dalai lámának, mire ez csakugyan visszatért rezidenciájába. Most azonban megint a kínaiak vették tőle rossznéven, hogy kiegyezett az angolokkal és most ők vonultak fegyveresen a fővárosba. Erre aztán szegény Dalai láma angol védnökség alá, a Körösi Csoma Sándor élettörténetéből ismert Dardzilungba menekült. Az angolok itt az indiai fejedelmeket megillető tisztelettel fogadták és látták el az Öszentségét, de éppen ez volt most megint a baj, mert Tamcsi Csampo véleménye szerint őt az ő isteni rangjának megfelelő megkülönböztetett tiszteletű bánásmód illette volna meg.

Igy aztán, amikor a kínai forradalom 1912-ben kitért s a kínaiaknak a legkisebb gondjuk is nagyobb volt annál, vajjon ki a tibeti főláma, Tampo Csampo is visszatért.

Az angolok nyöztek és követséget állítottak fel Tibetben.

A Dalai láma beengedte az angolokat Lhasszába és erre aztán 1914 július 3-án, közvetlenül a világháború kitörése előtt Tibet, Kína és Anglia között megegyezés jött létre az érdekszférák elhatárolására, amely megegyezésnek a szövegét azonban mind a három szerződő fél titokban tartotta a többi hatalom előtt. Tény az, hogy az angolok engedélyt kaptak a Dalai lámától arra, hogy Lhassza közelében megerősített követségi épületet emelthessenek. A Dalai lámának ezt az előzékeny magatartását viszont annak köszönhetjük, hogy a Dalai láma dardzilungi tartózkodása idején különösen közel került hozzá az egyik híve, Csarong láma, aki azonban annyira ügyesnek és megbízhatónak bizonyult, hogy a „mindentudó” Dalai láma őt tette meg régensévé, vagyis miniszterelnökévé. Csarong pedig határozottan angolbarát politikát folytatott, amire talán meg is volt minden oka.

Ebből viszont mindenfajta belpolitikai nehézségei támadnak a Dalai lámának. Saját népe kezdett ellene lázadni, amikor azt látta, hogy az angolok mennyire befészkelik magukat az eddig minden idegen elől féltékenyen elzárt Tibetbe. A lázongás mind konkrétebb formákat kezdett ölteni, úgyhogy végül a „mindentudó” Dalai lámának is füléhez jutott. S miután ő már eléggé kikóstolta a száműzetés kenyerét s nem akart még egyszer menekülésre kényszerülni: inkább elbocsátotta hűbérese miniszterelnökét, Csarongot, aki ezzel nem is járt rosszul, mert az elbocsátás hivatalos ürügye az volt, hogy mint Tibet ügyvivője megy el Indiába, az ottani angol vicekirály udvarához. A Dalai láma viszont most már a saját unokaöccsét nevezte ki miniszterelnökké és generálistiszimusszá, amely utóbbi címet persze nem kell túlkomolyan venni, mert a körülbelül kétmillió négyzetkilométer nagyságú birodalomnak összesen csak 4600 főből álló hadserege van.

Berzsenyi Dániel ismeretlen verstöredékére bukkantak

Hogyan lett a budapesti rendőrség irodalomkutató?

Írta: Dr. Gerqely Pál.

Budapest. Saját tud. Ez év tavaszán érdekes lelettel kopogtatott be a Tud. Akadémia tudós főtitkárának ajtaján egy szerény, kaposvári irodalombarát: dr. Merényi Oszkár, a Berzsenyi Irodalmi Társaság főtitkára. Gondosan csomagolt, bőrkötésű kis Horatius-kötettel hóna alatt, izguló, kíváncsi hangulatban fölulazott a zajos, forgalmas Akadémia-utcai Magyar Olympusra és Arany Janos utodát (érdekes véletlen folytán egyszemélyben életrajzíróját is), Voinovich Géza főtitkárt kereste azzal, hogy ismeretlen Berzsenyi-verseket hozott. A bizalmatlan fogadtatás csak egy röpké pillanatig tartott, mert amint szétnyitotta a kopott, öreg Horatius és belső tábláján halovány, szálas betűkkel rótt verset mutatott: mindnyájunk előtt, aki csak egyszer is láttuk Berzsenyi keze írását, kétségtelenné vált, hogy tényleg a nagy ódaköltőnk, Dunántúl ostoros szavú kemény magyarjának eddig ismeretlen sorait tartjuk kezünk közt. Megtejesnek kell neveznünk azt a modern tudomány nyomozási eszközeivel történt leolvást, melyet mindjárt ismertelek, de megmíltam előbb, hogy a derék Merényi tanár fölfedezett más ismeretlen, de legalább olvasható, el nem fakult kéziratokat is, amiket most az Akadémia jelentős anyagi támogatásával a kaposvári Berzsenyi Társaság ad ki, a nagy költő halálának évszázados fordulójára emlékére, Berzsenyi összes költeményének kiadói, teljes kiadása függeléké gyanánt.

A művelt magyar közönség bizonyára érdeklődéssel olvassa, mily körülményesen a műszaki és vegyi tudomány együttes kiaknázásával s valóságos detektív-munkával kellett az akadémiai kutatóknak megfejteniök a nagy

Berzsenyi eddig föl nem fedezett, sőt a bőrkötésen olvashatatlanná halványult verset. A címet s egy-két szót még úgyahogy elolvashattuk a különleges vegyi behatás előtt is, a verstöredék címe: Az újúsághoz. Mikor Horváth János, meg Császár egyet. tanárok sem boldogultak a versszakkal, akkor ártírt a főtitkár (eredeti ötlet) a budapesti államrendőrségi főkapitányhoz, Ferenczy Tiborhoz, engedje meg a bűnügyi nyomozók irodájának es laboratóriumának, hogy ezt a könyvtáblát vegyreg előhívják, vagyis a bőrbe melyen beszívódott tintát olvashatóvá tegyék. A főkapitány mindjárt átszolt telefonon a „nyomozók”, csak küldjük át a könyvet. Így vittük Merényivel együtt a feltett könyvecskéket a delakitív, tartalgjába a világhíres pesti stottland-vari vegyészhez, aki eddig csak gyilkosok, irambanisták nyomravezetője volt, de atma az sem jutott észbe, hogy meg tudalombizonyít kerato is lesz.

Néhány perc es a versszer esodát, amivel éles, szinte fokantólyádt, nyomdákra szorult Berzsenyt kezirása, — melyny órent nagy istán bús enyaszet” — mind egy másk, versenai mondja, elmossa emberi szem elől. Azonkor most már az akadémiai főtitkár szorára at, s másolt, sőt előbb le is fanykaszott szöveg az utókor. A mely szivhat jól, igaz huzmatat, a következő:

„AZ ÚJÚSÁGHÓZ”

Lérválat ma, szereti itnyégt
Mégis a sok baj s az úrgyeg,
A ridna medt huzozny huzegség
Vátna let gyorsan s köveci beugyeg...

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Bolíviában: Egész évre 500, fél évre 250, negyedévre 125, egy hónapra 30. Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 12 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cíjki szerkesztő: **dr. Sulyka István**
 Cím: Paris Uniri 13.

Közvetítői: az országban és az országok közötti levelezésben magánlevelezésben működnek.

Időjárás

Az időjárásunkról intézet jelentése szerint a várható időjárás: Dél-Európa: Néhány helyen talajmenti köd. A hőmérséklet tovább emelkedik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20. London 15.44 fél. Newyork 306 háromnegyed. Brüsszel 51.75. Műla 24.13. Amszterdam 208.33 háromnegyed. Berlin 123.37 fél. Bécs — schilling 56.90. Prága 12.67 fél. Varso 57.70. Belgrad 700.

A király elismerése Titulescunak. Bucaresti. Saját tud. A király táviratot küldött Cap Martinba Titulescunak, amelyben megköszöni neki azokat a szolgálatakat, amelyeket külügyministersége alatt teljesített.

Eden beteg. Londonból jelentik: Eden angol külügyminiszter betegsége komolyabb természetű és így a mai miniszterközi értekezleten nem vehetett részt.

A CFR vezérigazgatója Macovei Ion lett. Bucaresti. Saját tud. Cezar Mereuta CFR vezérigazgató, miután szeptember 1-én betöltötte 35 éves szolgálati idejét, szeptember 2-án beadta lemondását és helyébe Ion Macovei mérnök vezérfelügyelőt és helyettes vezérigazgatót nevezték ki a CFR élére.

Meghalt gróf Wass Béla a Muzem Egyesület elnöke. A magyarságnak ismét súlyos gyászosa van: Zaul de Campie-i birtokán kedden reggel halva találták ággyában gróf Wass Bélát. A 88 éves főúr hétfőn este még jókedvűen vacsorázott. Az orvosi megállapítás szerint agykori elgyengülés és ezzel kapcsolatos szivgyöngeség volt a halál oka. Szentesi és czegei Wass Béla gróf 1852 január 13-án született. Családjá egyike a legrégebb transzylvániai főúri családoknak, eredete egészen a XIII. századig nyúlik vissza. 1744-ben egy Miklós nevű ős kapta meg a grófi rangot. A Wass-család ettől kezdve nagy szerepet játszott, különösen a XVII. és XVIII. században, Transzylvánia történelmében. Az elhunyt Wass Béla gróf Someș megye nyugalmazott főispánja, a széki református egyházmegyének harminc éven át főgondnoka, országgyűlési képviselő, az Erdélyi Bank elnöke, majd alelnöke, a Szamosvölgyi Vasút elnöke és 1925 február 21 óta, tehát több mint tizenegy éve a Muzem Egyesület elnöke volt. Páratlan intelligenciájával, széles látókörével, nagy tudásával, soha nem lankadó áldozatkészségével és ügybuzgalmával elévülhetetlen érdemeket szerzett mindazoknál a közületknél, ahol tisztséget töltött be. Rokonszenves egyéniségével, közvetlen modorával, lekötelezően szíves magatartásával számos őszinte barátot és lelkes hívet szerzett magának. Halálával a transzylvániai magyarság hasznos, nagyértékű, köztisztelőben álló és jellegzetes alakja távozott az élők sorából. Holtestét Clujra szállították s a köztemető halottasházából csütörtökön délután helyezték örök nyugalomra a családi sírba.

A FÓTISZTELENDŐ PAPSÁG, EGYESÜLTEK ÉS INTÉZETEK FIGYELMÉBE!
 Ha Clujon megfordul, ne mulassza el a

Bonaventura
kegytárgyüzletet

Str. G. Neculescu 3. (Barátok temploma mellett)

felkeresni, ahol az „Uj Lapok”-ban hirdetett könyvek (Szent István Társulat, Korda, Mária Kongregáció, stb. kiadványok) megtekinthetők és beszerezhetők.
 Ugyanott bármilyen egyházi ruhák, lobogók készítését és javítását is eszközlik.

Meghalt Tersztyánszky Sándor. Brasovban hosszú szenvedés után, 59 éves korában meghalt nádasi Tersztyánszky Sándor, a brasovi katolikus főgimnázium nyugalmazott tanára. Az elhunyt a katolikus társadalom egyik népszerű egyénisége volt. A megboldogult földi maradványait a szentferencendi templomban ravatalozták fel, innen Ciuc-Sumuleura szállították, ahol szerdán nagy részvét mellett temették el.

Külön olasz városrészt építenek Addis-Abeában. Rómából jelentik: Az etióp kormányzóság műszaki bizottsága elkészítette Addis-Abeba ujjáépítésének tervét. A központban lesz az új olasz város, ahol az összes katonai és polgári hatóságok elhelyezést nyernek. Ezt teljesen elkülönítik a benszülött negyedtől, amelyet szintén ujjáépítenek. A háboru alatt szétszórólt leprásokot összegyűjtik és egy elkülönített faluban telepítik le.

Eduárd király vízbe esett. Athénből jelentik: Szerdán este Eduárd király Arbidsa közelében egy evezős csónakba szállott, amikor egy motoroscsónak száguldott el mellette. A király csónakja felfordult és Eduárd beleesett a tengerbe. A motoroscsónak utasai észrevették mi történt, visszafordultak és kimentették a királyt. — **Bécsből** jelentik: A *Neue Freie Presse* szerint Eduárd király hazafelé utaztában megszakítja utazását Bécsben.

Elindult két oceanrepülő Newyorkból Londonba. Newyorkból jelentik: Pick Merill amerikai repülő és Harry Richman amerikai énekes, közép-európai idő szerint este fél 10 órakor elindult Newyorkból Európa felé. A pilóta s kísérője egyfedeles gépén közvetlenül Londonba igyekeznek.

A Gazdasági Egylet eladja egyik értékes cluj házát. Clujról jelentik: Szerdán rendkívüli közgyűlést tartott országgyűlésünk Gazdasági Egylete. A közgyűlés Szász Pál elnök nyitotta meg. A tárgysorozaton ezután két pont szerepelt. A közgyűlés felhatalmazta az egyesület vezetőségét arra, hogy adja el a Strada Iuliu Maniu levő s az egyesület tulajdonában levő házat. Második pontként került sor egy harmadik alelnök megválasztására, amire azért volt szükség, mert az EGE különös súlyt óhajt helyezni a székekelyek gazdasági megszervezésére s ennek a munkának közvetlen irányítására van szükség. A közgyűlés **Máriaffy Lajost** választotta meg alelnöknek.

A lejtőre jutott híres pesti nábob. A háboru előtt különös izlésű fogatával, gyönyörű lovaival, mindennapos feltűnést keltett a pesti utcán Lovag Freystädter Jenő, aki a vicclapoknak is állandó témája volt, óriási kámpós orra miatt. A dúsgazdag ember vagyona elszórt a kártyán, löversenyen, tivornyákon. Most Lovag Freystädter Jenő kétrétehbéli család büntetével vádoltnak került hétfőn a törvényszék elé. A valamikor dúsgazdag földbirtokos, versenystállótulajdonos lovatot Tauber Vilmos mérnök jelentette fel azon a címen, hogy 3000 pengő ellenében állást ígért neki, de sem állást nem kapott, sem a pénzt nem tudta visszaszerezni. Freystädter viszonylat emelt Tauber ellen azzal a megallozással, hogy a mérnök a 3000 pengőt kölcsön adta neki. 8 százalékos kamatra és ezenfelül még azt is kikötötte, hogy állást kapjon. Az ügyészség a viszonylatot átvette s így a lovaggal együtt Tauber is a vádlottak padjára került. A másik családi vádat azért emelték Freystädter ellen, mert Takács Kálmán urasági inasnak állást ígért, tőle 1500 pengő óvadékot vett fel és sem az ígértét, nem teljesítette, sem pedig az 1500 pengőt nem fizette vissza. A törvényszék hétfőn a vádlott és a sértettek kihallgatása után helyt adott a bizonyításkészítési indítványoknak és a tárgyalást elnapolta.

Előfizetőgyűjtés fenyegetésekkel. Brasov. Saját tud. A napokban két biztos fellépésű, jól öltözött férfi járta végig a különböző vállalatokat és mint az egészségügyi miniszterium kiadásában megjelenő „Revista Sănătății”, egészségügyi folyóirat szerkesztői mutatkoztak be. A szerkesztő urak aktatásukból előfizetési ívet, nyugtakönyvet vettek elő és némi rábeszélés után különböző 500 leitől 2 ezer leijig terjedő előfizetési összegeket szedtek fel a kereskedőktől és a vállalatoktól. Ahol nem álltak mingyárt kötelnek, célzásokat tettek, hogy amennyiben tovább is vonakodnának lefizetni az előfizetési díjat, úgy a helyi betegsegélyző utján utána néznek a vállalat ügyeinek és ez esetben sokkal többbe fog kerülni, mintha most lefizetnék azt a pár leit. Erre a figyelmeztetésre a kisebbbgi kereskedők, vállalatok — mert csak ezeket keresték fel — lefizették a díjat. Az előfizető gyűjtőkkel kapcsolatban a brasovi betegsegélyző igazgatója Enescu kijelentette, hogy senkinek sincs engedélye a miniszterium részéről előfizetés gyűjtésre és ez uton arra kéri a közönséget, ha valaki jelentkezik előfizetésért és a betegsegélyző „nyomást”, mint előfizetési érvet hozza fel, rögtön adják át a rendőrségnek.

Figyelem!

Soha nem hallott olcsó áron szereshetők be a neves rádiószónok

Lóth Tihamée

összes legkiválóbb művei.

Mélyen leszállított áruk! Ritka alkalom!

Prédikációs könyvek:

Krisztus király	340 h. csak 240 lei
Tízparancsolat I.	340 " " 240 "
Tízparancsolat II.	340 " " 240 "
Hiszek egy Istenben	340 " " 240 "
Hiszek Jézus Krisztusban	340 " " 240 "
Hiszek az egyházban	340 " " 240 "
A szenvedő és győzedelmes Krisztus	340 " " 240 "

Vidéki megrendeléseknél plus 15 lei portó

Részletfizetési kedvezmény.

Megrendelhető:

Kapható könyvosztályunknál

Gastein 500-ik évfordulója. A híres osztrák fürdőhely, Gastein most ünnepelte fennállásának 500-ik évfordulóját. Első előkelő vendége III. Frigyes császár volt, aki ott gyógyult meg 1436-ban és proklamálta a fürdő vizének gyógyító hatását. 1562-ben Paracelsus kémiaiilag analizálta Gastein vizeit. 1591-ben Straubingen Kelt megépítette az első gasteini szállodát s a Straubingen család azóta is vezető szállodás dinasztiája Gasteinnak. Bismarck 1865-ben a Straubingen szállodában írta alá az Ausztriával kötött „gasteini békét”. Ugyancsak Gasteinben pecsételte meg a vaskancellár és Andrássy Gyula gróf a Németország és Ausztria-Magyarország közti szövetségekötés 1879-ben. Ferenc József két nyarat töltött Gasteinban, ahol I. Vilmos német császár is többször üdült. A háboru nem ártott Gasteinnak, ahol ez idő szerint is a világ sok politikai, művészeti és pénzügyi híressége nyaral.

Menisméllődött a földrengés a Banatban. Timisoara. Saját tud. Jelentették, hogy kedden délelőtt földrengést észleltek Timisoarán. A földrengés szerdán hajnalban négy és öt óra között megisméllődött, sőt már kedden délután is. Stoicu Miklós mehelakülvárosi rendőrkomiszárnak Sanmihail-román községben háza van és kedden délután a községben tartózkodott. Előadása szerint a délutáni földrengés oly erős volt, hogy Brinzei János, Cocoi Luca és Jurma Petru gazdálkodók házaian bedőltek a kémények. A község-háza mennyezetéről lezuhant a vakolat. Egy Gusi nevű kereskedő tavasszal épített házának mind a négy fala pedig megrepedt.

Titkos rendszerű torpedó naszádok. Londonból jelentik: A tengerügyi hivatal elhatározta a legújabb titkos rendszerű motoros torpedó naszádok tömeges gyártását, amelyek első mintájáról, a híres „M. T. B. 1”-ről VIII. Eduárd király a spitheadi hadigyakorlatokat szemlélte. A 18 méter hosszú naszad 1500 lóerős motorával 50 km-es óránkénti sebességet érhet el, fegyverzete 18 hüvelykes torpedók, vízben robbanó bombák és többesvü gépfegyverekből áll, amelyek a lefelelmetesebb fegyverek a repülőgépek ellen. A naszad csekély térfogatánál és szédítő gyorsaságánál fogva majdnem semmi célpontot nem nyújt az ellenséges légi haderőnek. Építési költsége darabonként 23.000 font.

Nyolcvanezer magyar él Franciaországban. Párisból jelentik: Egész Franciaországban 1901-ben 1940 magyart számoltak meg, 1921-ben azonban már mindössze csak 630-at. Két évvel később magában Párisban már 10.000 magyar dolgozik, a huszas évek vége felé pedig már 40.000-nél több. Hozzávetőlegesen ma 80.000 magyar élhet Franciaországban.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A cámini (u. p. Carei) római katolikus iskolaszék az 1936—37. tanévre *ideiglenes* tanító állásra pályázatot hirdet.

Fizetése az egész tanévre 15.000 (tizenöt ezer) lei.

Kötelessége az iskolaszék által rábizandó osztályok vezetése.

Csak *német* képesítéssel bíró tanítók vagy tanítónők pályázhatnak, akiknek *román* nyelv- vizsgájuk is van.

Pályázati határidő szeptember 12. Az állás szeptember 15-én elfoglalandó.

Római katolikus iskolaszék.

Tűz a cséplésnél. Timișoara. Saját tud. Jecia-Mare községben, Bosch József gazdálkodó udvarán cséplés közben tűz kerekedett. Három székely és egy épület esett áldozatul a tűznek, amely a nagy szélre való tekintettel, igen veszélyes lehetett volna. A kár mintegy félmillió.

Merre megy haza az angol király? Bucaresti. Saját tud. A *Dimineața* azon szófiai jelentés közlése után, mely szerint az angol király yachtjával ma Konstantinápolyba érkezik, a következőket írja: Jólétesült Konstantinápolyi angol körökben azt állítják, hogy az angol király nem ugyanazon az úton fog visszafordulni hazájába, amelyen 1914-ben szárazföldön. Egyik értesítés szerint Constantiaig hajózik s innen Románián keresztül utazik haza vasuton, a másik verzió szerint az angol király Konstantinápolyban ül fel az Orient expresse s így Szófián és Jugoszlávián keresztül tér vissza.

Halálozások. Valea lui Mihaion kedden reggel 8 órakor meghalt az Eriul mellék egyik legismertebb családjának a Lovass-családnak legidősebb tagja Lovass Dániel földbirtokos 61-ik évében. Jelentős szerepet vitt a közgazdasági életben és alapító tagja volt az ottani banknak. Egészségét mélyen aláásták a bankkal kapcsolatos konverzió egyezségei, amelyek reá nézve kedvezőtlenül végződtek. Tíz hónapig betegeskedett máj- és szívbajával. Csütörtökön délután temették el az egész Eriul mellék magyarságának földbirtokos osztályának őszinte részvéte mellett. Gyászolják: felesége szül. Rimai Erzsébet, gyermekei Károly, Teréz és Dániel, testvérei özv. Fráter Gáspárné, özv. Nagy Imréné, Gődény Lászlóné, továbbá Lovass Zsuzsika, Imre és Irén, és kiterjedt rokonság.

A Banatban Cenen meghalt brinjel és cseneyi Vuchetich Alajos földbirtokos 87 éves korában. Az elhunytal a régi megyei életnek egyik utolsó tagja szállt a sírba. Vuchetich Alajos tanulmányainak befejezése után a közigazgatási pályára lépett, szolgabíró volt, majd átvette a birtoka kezelését, amelynek ügyeit a háború kitöréséig személyesen intézte. Azután cenei kúriájába vonult és csendben ott töltötte hátralévő éveit. A múlt évben meghalt egyetlen fia, ami az öreg urat teljesen lesújtotta, mert most már egyetlen közeli rokona sem maradt. Holttestét a cenei családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Clujon, kedden éjjel 1 órakor, ágyában olvasás közben, szívroham következtében meghalt Crenian Aurél ezredes, 64 éves korában. Halálát felesége és három leánya siratja, akikkel együtt érez a magyar kisebbségi társadalom is. Crenian ezredes, mint a cluji 21-ik honvéd gyalogezred századosa vonult a harctérre. Hadifogságba esett s onnan a háború befejezése után, nagy viszontagságok között került haza. Az Averescu-kormány Cluj rendőrségének prefektusává nevezte ki a magyarokkal és németekkel kötött egyezmény alapján, mert Crenian egységese mindenki előtt tisztelt s megbecsült volt. Azután Timișoara rendőrprefektusa lett, majd egy kormányváltás Lugojra helyezte, ahol rövidesen nyugalomba vonult s visszatért családjához Clujra. Csütörtökön temették el az egész város osztatlan részvéte mellett, mert senki sem családított benne, a becsületes, mindenkor korrekt ur mintaképe volt.

Megölt a gránát öt gyermekét. Bucaresti. Saját tud. Constantából jelentik: I. G. Duca község határában a lövőtéren játszódó gyerekek találtak egy lövedéket, amelyet dobálni kezdtek. A lövedék felrobbant és öt gyermeket megölt, négyet pedig megsebesített. A kis holttesteket kiterítették a templomban, a sebesülteket pedig a constantai kórházba szállították.

Megjelent a Képes Krónika legújabb száma. A Központi Sajtóvállalat kiadásában megjelenő „Képes Krónika” szépirodalmi, művészeti és társadalmi folyóirat most megjelenő legújabb kétoldos példányának főbb tartalma: Ijjas Antaltól bevezető cikk „XI. Ince és Buda” címmel. Erdek elbeszélések és írások még: Nagy Miklóstól: A leányrabló, Majthényi Györgytől: A mellező, Kánya Tecától: Egervár ostroma, Harsányi Grétától: Veron néni, Márkus Páltól: Damkó József, XI. Ince pápa szobrának alkotója, Karoda Miklóstól: Másnak szerzett menyasszony, Dénes Gizelettől: Fürdői levél (regényfolytatás), Szicthy Endrőtől: Utazás Budapest körül, S. Csengery Ilonka: Nagymama mesél címmel. Verseik: Vályi Nagy Gézátlól, Varságh Jánostól, Zoltán Vilmos versfordítása, Tisztli Liviatól, Endrődy Zoltán Sándortól, Kissné Tóth Lenkétől. Liszt Ferenc reliquiái, Bari a gyermekek városa, Mit szól hozzá, Divat, Színház-Film-Rádió, Kézimunka, Gyermekruhák, Nevetőpercek, Körutazás Könyvországban, Műkedvelő színpad, Keresztretjérvény rovatok teszik még változatosabbá a keresztény magyar közönség kedvenc lapját, a Képes Krónikát. A Képes Krónika megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján, ára: a pénz előzetes beküldése mellett egyéneked évre 100 lei, családra 180 lei, egész évre 350 lei. Még ma rendelje meg ezen igazán kedves folyóiratot.

Exotikus pénznemek. Az európaiak általában kétféle pénznemet ismernek. Az érc- és a papírpénzt. Van azonban a világnak sok helye még, ahol a legkülönösebb pénznemek vannak forgalomban. Borneóban például van egy fejedelméltóság, amely koponyapénzeket használ. Náluk a pénzegység a szépen preparált emberi koponya. A Karolina-szigeteken fekvő Yab-ban még ma is a kópézn van forgalomban. Vannak galambtojásnagyságu és a legnagyobb értéket jelző malomkőnagyságu kópéznék. A yabi benszűlött, ha a legközelebbi községben bevásárolni akar, akkor a pénzt maga előtt görgeti az uton, vagy pedig rudra akasztva viszi a vállán. Afrikában még nemrég érvényben volt a gyöngypénz. Ugyancsak Afrikában még ma is forgalomban van egyes vad törzsek között a kagylópénz. A számiaknál is használják pénzegységnek a kagylót, amelyet a száimkereskedők derekukon, zsinórra fűzve hordanak. Uj-Guineában is forgalomban van egy rendkívül különös pénzfajta. Az újguineai benszűlötték számára ezt a pénzegységet, ami nálunk a fillér, a kutyafog képviseli. A vaddisznó agyara pedig körülbelül olyan értékeség, mint nálunk a lei. A melanéziai szigetecsoportokon madártollakat használnak fizetési eszközül, továbbá kagylót, gyöngyöt, fogat. A tibetieknél a teát téglaformába préselik és ezzel fizetnek. Abesszinia néhány legcivilizáltabb törzsenél a kőso rudformában még ma is pénzt képvisel és a szudáni minden huzódózás nélkül elfogad pénz fejében egy darab gyapotot. Egy európai Guineában szivarért vagy cigarettáért kényelmesen vásárolhat. Guineában egyébként a préselt dohány is általános forgalomban lévő fizetési eszköz.

F. W. Foerster

LELET ÉS JELLEM

Fordította: Schütz Antal

Ara 116 lei és portó

Kapható könyvosztályunknál

Maximális árak. Timișoara. Saját tud. A pékek a kenyér maximális árának felemelését kérték. A városi időközi bizottság a jelenlegi árfenntartása mellett döntött, azzal, hogy a gabonának nem drágultak tiz százalékkal. Timișoara jelenleg csak a fekete kenyér ára van maximuma, mégpedig 7 leire (a 6-os liszté 6.50 leire), ez az ár tehát megmarad. A hentesek és mészárosok a husarak felemelését kérték azzal, hogy az állatok emelkedtek. A város pontos információkat szerez be és az ármaximáló bizottságot összehívta.

* **Influenza,** spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsucshurut esetén gondoskodják arról, hogy gyomra és beleit a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által gyakran és alaposan kitisztítsanak. Az orvosok ajánlják.

SPORTHIREK

Vasárnapi futballmérkőzések. A Nemzeti Bajnokság küzdelmei során vasárnap teljes forduló kerül lebonyolításra. A Victoria Clujon a bucuresti Juventussal méri össze erejét, míg az Universitatea Oradeán a CAO-val játszik. A vasárnapi forduló részletes programja a következő: Bucurestiben: Venus—Crisana, Unirea Tricolor—AMEFA. Aradon: Gloria—Ripensia. Timișoaran: Chinezul—CFR. Oradeán: CAO—Universitatea. Clujon Victoria—Juventus.

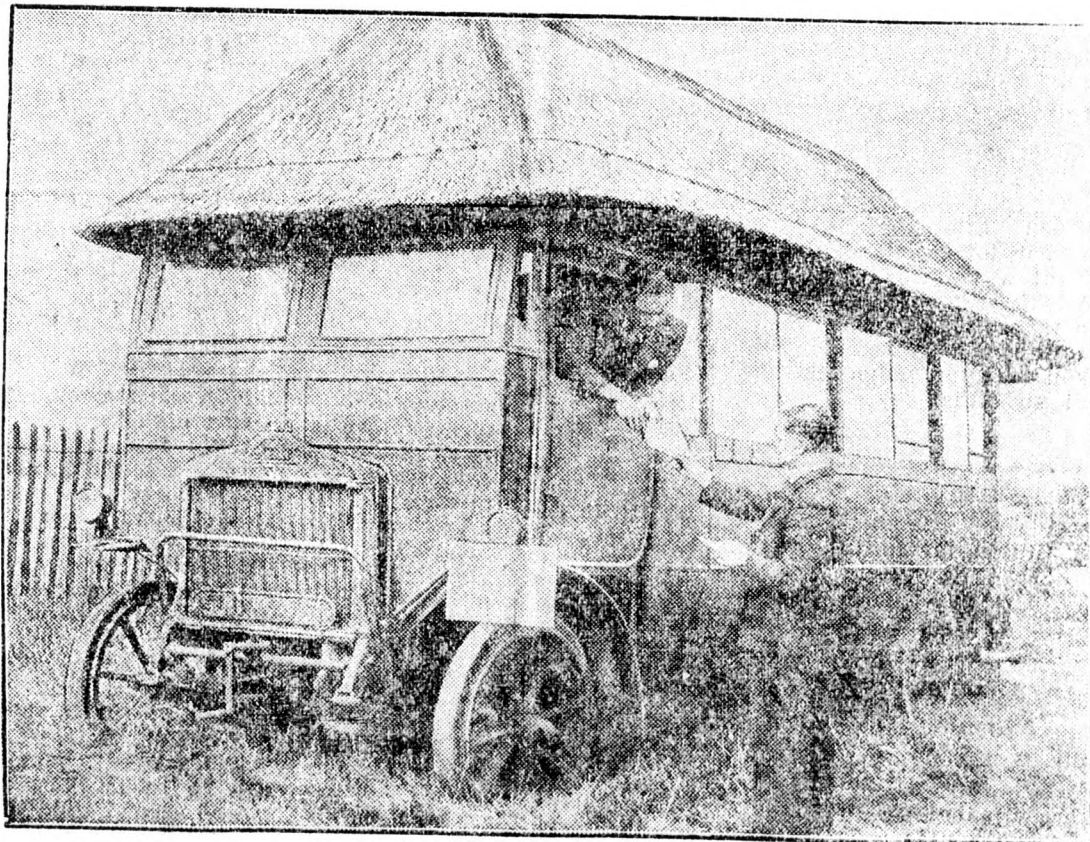
100.000 lei Plattkónak — ha a Venus megnyeri a bajnokságot. Bucurestiből jelentik: A Venus vezetősége Plattkó Ferencnek, az egyesület új edzőjének 100 ezer leies jutalmat helyezett kilátásba arra az esetre, ha a fővárosi csapat megnyeri az 1936—37. évi bajnokságot.

Vasárnap játszik a Középeurópa Kupa döntőjét. Prágából jelentik: A Középeurópa Kupa döntőjének első mérkőzését vasárnap játszik Bécsben az Austria és Sparta csapatai. A mérkőzést az olasz Scarpi vezeti. A második döntő mérkőzés a jövő vasárnap Prágában lesz és ennek vezetője az olasz Barlassina lesz.

Hitelesítették Towns gátfutó világrekordját. Oslói jelentés szerint, az amerikai gátfutófenomén: Forrest Towns 13.7 mp-es 110 m-es világrekordját hitelesíteni fogják, mert a tüneményes időt gátkeletes szélcsendben és anélkül, hogy egy téka is érintett volna, érte el.

A kerékpár-világbajnokság első napjának eredményei. Mint ismeretes, a kerékpár-világbajnokságokat Zürichben rendezik meg. Az 1000 m-es repülőverseny végeredményei a következők: Amatőr világbajnok Vliet (holland), 2. Georget (francia), 3. Collard (belga). A magyar Orczán a középfutásban kiesett. Profi világbajnok Scherens (belga, ötödik), 2. Gerardin (francia), 3. Richter (német).

Szombaton érkeznek Oradeára a kerékpárversenyzők. Vatra-Dorneiről jelentik: A Románia körüli kerékpáros-verseny mezőnye csütörtökön reggel 8 órakor indult el Vatra-Dorneiről és Bistritán, Dejen és Apahidan keresztül délután 5 órakor érkeztek meg Clujra. A versenyzők pénteken Clujon fognak pihenni, majd szombaton reggel 8 órakor elindulnak a hatodik szakasz végcélja: Oradea felé.



Többet ésszel, mint erővel!

Egy élelmes angol gépkocsibiztosító társaság állította fel ezt a fura szlogenetű autóbust az egyik legforgalmasabb országút mentén, abban a reményben, hogy így könnyebben tud üzletet kötni, mert bizonyára akadnak olyan gépkocsivezetők, akiknek csak a veszedelmes kanyaroknál, vagy lejtős utaknál jut eszükbe életüket és járműveiket biztosítani. Így mindjárt kéznél van a biztosítótársaság.

A GYERMEK

ROVATVEZETŐ:
CSÜRÖS EMILIA

ERDEI OLIMPIA

Tudom én, hogy híre lesz majd
annak hét határban
állat-olimpia volt a
„Ellonchegy” aljában.

Százméteres síkfutásra
a nyulak felálltak,
a róka vezényszavára
gyorsan nekivágtak!

Tapsitűles Berci lett a
százméteres bajnok,
tapsoltak is neki medvék,
szarkák, őzek, majmok!

Távugrást a tigris nyerte,
magasugrást kecske,
bogárfogásban első lett
egy fekete fecske.

Futballmeccs is volt a réten
s a közeli tóba'
halak, békák készültek már
a vízpolóra.

„Hajrá, medvék! Tempó, rókák!”
visszhangzott a tájék,
szarkák, varjak kiáltottak:
„De szép ez a játékl!”

Még a bagoly sem várta meg,
hogy beesteledjen,
kuvikolva drukkolt ő is
a nagy futballmeccsen.

Ilyen csodák történtek a
messzi, nagy erdőbe'
megrendezik majd még egyszer,
de már csak jövőre.

Sz. Z.

Elgurult a gyűrű

Óriási erdős hegyek meredeztek az égnek
ott, ahol a két Fésűs gyerek lakott, a kis Palkó
meg a nénye, Annus. Az öreg Fésűs Ábris szén-
égetéssel kereste meg a kenyerét, mialatt a fe-
lesége a kis hegyi kunyhóban süttöt-főzött.
Volt egy szép szakállas kecskéjük is, az szol-
gáltatta a friss tejet a kis családnak. De ott ille-
gett-billegett és csörgött egész nap a kunyhó
körül a tréfás Lajcsi is, a szarka. Huncut egy
jószág volt ez a Lajcsi és nem egyszer okozott
már galibát. Ahol csak valami fényes pitykét,
csillogó gombot látott, rögtön a csőre közé
kapta és úgy elrejtette, hogy napokon át sem
találtak rá, hiába tették túvé érte az egész
kunyhót.

A szárnya nem volt ugyan megnyesegelve
a szarkának, de azért mégsem szállott volna el
a Fésűsék huncut, vidám madara. Jól érezte
ott magát, el-eljátszozott a két gyerekkel és
nem egyszer el is kísérté őket a Süveg-hegyre
is, ahol a kecskét legeltetni szokták.

Finom, kövér fű nőtt ott a Süveg-hegyen,
melynek olyan volt a formája, mint egy nagy
hegyes süvegnek. Azért is hívták Süveg-hegy-
nek. Az egyik oldalán szép lejtős, kacsakaringsós
ösvény vezetett föl a Süveg-hegyre, de a másik
oldala nyaktörőn meredeken futott le a szaka-
dékba. Erről az oldaláról emberfia meg nem
közelíthette.

Itt a szakadék szélén, a Süveg-hegy leg-
tetején szokott elüldögelni a két gyerek és amíg
a nagyszakállas, mekegő kecskét legeltették,
el-elnézték a gyönyörű hegyes vidéket. Annus
már nagyobbacska lány volt. Már ott is csillo-
gott az ujján a mátkagyűrű.

Egyszer, ahogy lehúzta az ujjáról a gyű-
rűt, egyet perdült a gyűrű, gurult, gurult és
haj, Uram Isten! csak legurult a Süveg-hegyről,
le a szakadékba. Még láthatta Annus, hogy
mint perdül a gyűrű egyik szikláról a másikra,
de már többé nem tudta elfogni. Ott állott meg
a gyűrű, a szakadék mélyén és onnan csillogott
fel a napsütésben.

Egyszeriben sírva fakadt Annus. A sírás-
tól a kecske is megijedt és ő meg mekegni kez-
dett.

— Baj van, Annus? — rohant elő Palkó.
Annus keserves sírás közben mondta el,
hogyan mi történt.

— Sohase sírj emiatt, — vigasztalgatta a
kis fiú — majd felhozzuk mi onnan. Van ott-
hon egy hosszú létra, azt leeresztjük a szaka-
dékba és én lemászom a gyűrűért.

Hazasiettek. A kecske is megérezhette,
hogy miről van itt szó, mert egész úton haza-
felé meg sem állott a legkövérebb fűszál mel-
lett sem. Az apjuk a szénégető, mikor meghal-
lotta, hogy mi történt, ő maga kapta vállára a
hosszú létrát.

— Anyjuk. — mondta a feleségének, —
gyere te is, hátha rád is szükség lesz.

Elindultak mindnyájan. A kecske is utá-
nuk ballagott mekegve, de még a szarka is kí-
váncsian ott csörgött, ott illegett-billegett a
nyomukban.

Meg sem álltak csak a Süveg-hegy legtete-
jén. Megpróbálták a létrát leereszteni a szaka-
dékba.

Csali mese

— Mit dorombolt a cicál
Hallottad-e, Blankica?
Azt mesélte, dorombolta,
Hogy ökelme hátán hordta
Hencidától Boncidáig,
Tegnap déltől egész máig,
Nagybajúszú — egéropól!
S annak olyan jó kedve vót,
Hogy már jobbat nem is kívánt,
Örömben bukfcncet hányt...
Cica fülét húzta, rázta,
Orra hegyét megfrioskázta...
Ugy biz a'...
Ezt mesélte a cica...
— Hidd el neki, Blankica!

— Elhiszem én! El biz én!
Hogyne hinném, Ellikém!...
Ma éjjel is azt álmodtam,
Hogy magam jól kitanócoltam,
Vigan járta Jolica is,
Velünk roptá a cica is...
Magát szörnyen illegette,
Kajla bajszát pedergette...
S egyszerre csak, haj mi lett!
Cica-mica megijedt!...
Jaj, Istenem, a sarokból
Egy cincogó csak kifordúl,
Szeme villog, lángot lövel:
Szegény cicát most falja fell...
Cicuskának több se kellett,
Ahogyan csak töle teltett,
A világból úgy kiszaladt...
S a cincogó hoppon maradt.
Ugy biz a'...
Tán most is fut a cica...
— Ugy-e így volt, Jolica?...

BÉLA DIÁK.

dékba, de az a meredek sziklafalnak még csak
a feléig se lógott volna.

— Baj, baj, — mondta az öreg szénégető.
— Mit csináljunk most?

Senki sem tudott felelni és Annus megint
keservesen zokogott.

Lajcsi, a szarka, pedig ott illegett-billegett
a szakadék szélén és egyre csak lepislogott a
mélységbe. Apró fekete szemével folyvást hu-
nyorítgatott, amint a mélységben a csillogó hol-
mit meglátta. Aztán egyszerre csak széjjel teri-
tette a szárnyát és lerepült, mint a nyilvessző,
egyenest a szakadékba.

— Csrrr, krrr, csrrr! — csörgött egyre a
mélységből, aztán hirtelen elhallgatott. Akkor
már a csőrében tartotta a gyűrűt és széles
szárnycsapásokkal repült föl, a Süveg-hegy te-
tejére, ahol szomorkodva állott a kis család.

Mikor a szarka fekete feje feltűnt és csőré-
ben ott ragyogott a gyűrű, hirtelen felujjongott
erre Annuska meg Palkó, de az apjuk, meg az
anyjuk is. A nagyszakállas kecske pedig akko-
rákat mekegett örömben, hogy csak úgy tán-
colt a szakálla...

... Azóta Annus már régen az erdőkerülő
Pista fiának a felesége, de azért a Lajcsi szarka
még mindig ott van náluk. És mondhatom:
egy kiskirálynak se lehet jobb dolga, mint ami-
lyen Lajcsinak van Annuséknál.

Ballagó bácsi.

REJTVÉNYEK

I. PÓTLÓ-REJTVÉNY.
Beküldte: Ferencz János.

—ista —ászló
—rbán —ndrás
—ándor —őzsef
—ntal —ttó

—imon

II. Beküldte: Dobos Erzsébet.

—unyadi —ábor
—ndrás —lona
—óza —amás

—ntal

III. CSIGAREJTVÉNY.

—	—	k	a	n	m	á	p
l	é	k	e	s	c	k	a
y	m	n	a	t	s	a	s
g	u	o	d	n	o	n	d
a	l	i	G	o	m	r	é
z	a	a	t	i	m	á	l
d	t	o	z	v	a	j	ü
a	s	á	g	a	k	ö	r

Az előbbi rovatunk rejtvényeinek helyes meg-
fejtését, a megfejtők névsorát és a sorolás ered-
ményét a következő mellékletünkben fogjuk kö-
zölni.

Igazán szép, igazán olcsó
ajándék

Jézus neked élek!

című legkedveltebb gyermekimádkönyv
ara olcsóbb lett, csak 52 lejt. Igen
szép és csinos, egészvászonkötés,
arany nyomással. Minden 10 pél-
dány után egy ingyen példány

Kapható

Beszerezhető. Kiadói: Istvánffy

KÖZGAZDASÁG

A legnagyobb siker jegyében nyílt meg Budapesten az Őszi Vásár

A felutazásra szeptember 13-ig, a visszautazásra szeptember 20-ig érvényesek a Vásár nagyarányú kedvezményei

Budapesten nagyszabású kiállítás nyílt meg tegnap. A városligeti Iparcsarnok összes épületeiben az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár, valamint vele egybekötött Rádiókiállítás helyezkedett el, amely több mint hétszáz kiállító keretében eddig tán sehol sem látott gazdasági hiánytalan bemutatója mindennek, ami az otthon kulturájához, kényelméhez, legmodernebb berendezéséhez tartozott.

A budapesti Őszi Vásár már az első napon is rengeteg érdeklődőt vonzott. Különösen feltűnt a külföldi látogatók nagy száma, akik a Vásár utazási igazolványai alapján vízummentesen utaztak Magyarországra, ahol úgy a Budapestre, mint a visszafelé való utazásra 50 százalékos vasúti jegykedvezményben részesülnek. A kedvezmény a felutazásra még szeptember 13-ig marad érvényben. A félúru visszautazásra a kedvezmény szeptember 20-ig szól. Igen sok

utas a Magyarországon való átutazásra veszi igénybe az Őszi Vásár utazási igazolványait, amelyek ezuttal kivételesen az átutazásra is érvényesek.

Az Őszi Lakberendezési Vásár utazási igazolványait egyébként Oradea-n Európába utazási kirendeltsége, a Dacia menetjegyiroda (Bdul. Reg. Ferdinand 9.) és a Wagons Lits iroda fiókjainál lehet beszerezni.

Budapesten a közönséget igen élénk élet fogadja. Már megindult az őszi szezon. A színházak díszelőadásokat rendeznek és nagy programot állítottak be a filmszínházak is. Mindezek a helyeken, valamint az idegenforgalmi látványosságok és fürdők igénybevételére az Őszi Vásár utazási igazolványával érkező látogatók külön jegykedvezményt kapnak, amely a díjtalanul szétosztásra kerülő „kedvezményfüzetek” alapján vehető igénybe.

Szabó Béni képviselő szerint az iparigazolványok kicserélését október 30-ig engedélyezték

Brasov. Saját tud. Az iparengedélyek becserelésével kapcsolatban Szabó Béni képviselő, az iparos ügyek nagy szakértője a következőket mondotta: Bucuresti tartózkodásom alkalmával a minisztériumban megmutatták nekem annak a körrendeletnek a kefélynyomatát, amely a munkakönyvek és az iparigazolványok módosítását írja elő. A rendelet (amelynek kiadását a belpolitikai események hátráltatják) szerint a munkakönyvek és az iparigazolványok becserelésének határideje október 30-ra van tűzve.

A Magyar Párt önálló listája győzött az odorhei megyei mezőgazdasági kamarai választáson

Odorheiu. Saját tud. Augusztus 30-ikán megtörtént a mezőgazdasági kamarai választás és pedig a Magyar Párt önálló listájának liberális párt vezetői a választást megelőzőleg olyan megegyezést ajánlottak a Magyar Pártnak közös lista letételével, amely szerint a magyarságnak a mezőgazdasági kamarában csak jelentéktelen számú részvétel jutott volna. A magyar pártvezetőség az ajánlatot visszautasította s miután a kormánypárt a népesség számárnyának megfelelő, sőt ennél is lojálisabb megoldást nem akart elfogadni, ezért a Magyar Párt önálló listával vette fel a küzdelmet. A választáson 220 érvényes szavazat esett s ebből 129-et kapott a Magyar Párt, 91-et pedig a liberális jelű lista.

A győzelem jelentőségét ezek a számok nem tükrözik vissza s nem is a számbeli különbségben van csupán annak jelentősége. Az ellenfél az ismert választási rendszernek minden fegyverét alkalmazásba vette. Az ellenpárt választóit a választás reggelén tömegesen hozta be autóbuszokon a városba. A községi jegyzők teljes számban vonultak fel s mondhatni minden két választóra egy jegyző vigyázott. A választókat előbb a megyeházán helyezték el s később onnan vitték őket a városházára szavazni. Nemhogy a szavazó zónában, de magában a szavazási hely udvarában, sőt az épületben is ott trózkodtak a jegyzők s különösen Cionca főszolgabíró is. Mintegy 100 szavazó be sem jött a választásra.

Szabaddá tették a díofabételes butorok kivitelét. A minisztérium augusztus 14-től kezdődőleg szabaddá tette a díofabutor kivitelével minden butor kivitelét, meg abban az esetben is, ha a betétek díofából vannak.

Romániai fakivitel az első félévben. Bucurestiből jelentik: A román faipar és exportszövettség statisztikai adatai szerint a román fakivitel az év első felében a múlt év hasonló időszakához viszonyítva emelkedett. Kivittek összesen 373.119 t különböző faanyagot a múlt év hasonló időszakának 333.798 tonnás kivitelével szemben. Ez a kivitel országok szerint a következőképpen oszlott meg (zarójelben az 1935-ös adatok): Magyarország 51.098 (60.027), Németország 48.242 (52.840), Görögország 26.258 (47.202), Egyiptom 25.519 (16.874), Anglia 15.953 (621), Palesztina 11.595 (26.875), Törökország 5.770 (930), Franciaország 5.387 (2.839), Algír 4.638 (3.809) és Brazília 1.038 (137) tonna. Görögország felé majdnem felére csökkent a kivitel, aminek oka a korábbi szállítások késedelmes elszámolása volt. Magyarország és Németország felé a kivitel normálisan alakult, míg Anglia és Egyiptom felé a kompenzációs üzletkötések következtében jelentősen megnövekedett.

Borhét Satu-Maren. Saját tud. A Satu-Marei Hónap keretében a Mezőgazdasági Kamara gyümölcs- és borkiállítás rendez, amelyen bemutatják a megye fejlett gyümölcstermelését és az itt termelt borokat. A kiállítást, amely egy hélig tart, a református főgimnázium tornacsarnokában rendezik meg. A megnyitó ünnepségek szeptember 14-én lesznek.

Újabb rendelet a kenyérsütés szabályozására. Satu-Mare. Saját tud. A központi buzaértékesítő hivatalból közzétett Satu-Marera, mely megtiltja a pékeknek a félkilogrammos kenyér sütését. Kilogrammtörödeléket szigorúan tilos forgalomba hozni. A házikenyér sütése csak hat kilogrammtól felfelé van megengedve. Ezeket nem kell kenyérbélyeggel ellátni. A pékek csak öt kilogrammra süthetnek kenyéret. A rendelet megtiltja a fajúsi malmok kislisztjének a városba való szállítását s a városi parasztmalmokban csak olyan gazdák részére szabad őrölni, akiknek a város területén van a lakásuk.

Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Francia frank 6.60-6.90, svajci frank 32.55-33.40, belgas 17-18, angol font 490-500, olasz lira 8.30-8.60, török font 78-81, dollár 99-110, német marka 38-40, hollandi forint 67-69, cseh korona 4-4.50, magyar pengő 24-26, osztrák schilling 23-24.60, zloty 18.80-19.50, szerb dinár 2.90-3.

Valuták szabadforgalmi árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Francia frank 10-11, svajci frank 53-54, belgas 28-30, dollár 161-165, angol font 855-865, olasz lira 11-11.50, német marka 43-45, hollandi forint 115-120, cseh korona 6.40-6.60, osztrák schilling 31-32, zloty 25-27, magyar pengő 31-32, dinár 3.30-3.60, török font 120-125, Neapoleon arany 1145-1150, arany font 1400-1445.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 let, vastagabb betűvel 6 let. Legkisebb apróhirdetés ára 30 let. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 let.

Lakás

Kiadó

3 szobás, fürdőszobás komplett lakás és két szobás komplett lakás. Ertekezni dr Bozsodinnál, Oradea, Str. Pavel 17. szám.

Kiadó

egyszobás, parkettás, fürdőszobás, komfortos utcai lakás. Oradea, Paul Chinez 16-a. (Gázgyár helyén.)

2 szobás

ulvarlakás mellék-helyiségekkel. — szép udvarban azonnalra vagy szeptember 15-re kiadó. Oradea, Strada Axenta Sever 13.

Száraz,

nagy pincehelyiséget bérbeadunk. Oradea, Strada Duca No. 9.

Adás-vétel

Jó karban levő

cserepályát veszek. Oradea, Str. Sim. Barbutiu 22. szám.

Eladó

magánházak, bérházak, telkek, szőlők, birtokok. Popovics iroda, Oradea, Str. Vlăhuta 6. Telefon: 167. szám.

Eladó

Gebrüder Stingl zongora és palisander ebédli. Oradea, Strada Avram Jancu No. 6.

Különféle

Elsőrendű

jó házikoszt kihordásra olcsón kapható. Oradea, Str. Ion Ciordas 48

Egy

jó korban levő Bösendorfer-féle zongora bérbeadandó. Oradea, Str. Dr Ciordas 48.

Teljes ellátással,

fürdőszoba használattal, 2 diákleányt vagy fiút felveszek. Cím: Hangya, Oradea, Bul. Regele Ferdinand 2.

Iskolás

gyermeket teljes ellátással elfogad. Oradea, Str. Gheorghie Lazar 20

Jobb leány

vállalna könnyebb házi munkát vagy orvosot rendelő, iroda takarítását szerény fizetéssel. Cím: Oradea, Str. Rosiori 10. szám.

PUHA OLMOT át tudok venni a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Üzenet

Andrási zenetanár, Központi Katolikus Legényegylet. — Felvétel szerdán, szombaton.



Mentőlegesség a német megszállás alatt.

A Lotaringen bányászati és szénipari Pártjának — mint jelszót — szilveszter bányaléghőmérő mérő. A mentőlegességi munkások sora. 22. április és 20. sulyos sebességgel hozták be a mentőlegességi munkások a derek mentőlegességi munkásokkal.

Olvassátok és forrassátok a Magyar Lapok-at